БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 208 (18.086). • 9 сентябрь 1981 йил, чоршанба • Баҳоси 2 тийин.

КПСС XXVI СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИ — ҲАЁТГА!

ИШЛАБ ЧИҚАРИШ САМАРАДОРЛИГИНИ ОШИРАМИЗ, ХАЛҚ УЧУН МОЛЛАР ИШЛАБ ЧИҚАРИШНИ КЎПАЙТИРАМИЗ

8 сентябрь куни Тошкентда Ўзбекистон саноат, транспорт, алоқа, лойиҳа ташкилотлари ходимларининг партия-хўжалик активи йиғилиши бўлиб ўтди

Йиғилишда область, шаҳар, район партия комитетларининг саноат масалалари билан шуғулланувчи секретарлари, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети Раисининг ва область ижроия комитетлари раисларининг саноат масалалари билан шуғулланувчи ўринбосарлари, саноат, транспорт, алоқа корхоналари, лойиҳа институтларининг раҳбарлари ва партия ташкилотлари секретарлари, ишлаб чиқариш илғорлари ва новаторлари иштирок этдилар.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов йиғилишни кириш нутқи билан очди.

Йиғилишда КПСС XXVI съездининг талаблари, ўртоқ Л. И. Брежневнинг йўл-йўриқлари муносабати билан ишлаб турган ва янги ишга туширилган қувватлардан тўла-тўкис фойдаланиш, меҳнат унумдорлигини ва маҳсулот сифатини ошириш, барча корхоналарнинг 1981 йилги план ва социалистик мажбуриятларни бажариши асосида ишлаб чиқариш самарадорлигини янада ошириш юзасидан республика партия ташкилотининг вазифалари муҳокама қилинди. Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси Н. Ж. Худойбердиев доклад қилди.

Докладни муҳокама қилишда Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари У. Умаров, Тошкент область партия комитетининг секретари Ф. Г. Потуремский, Қорақалпоғистон область партия комитетининг секретари А. П. Федоров, Наманган шойи газлама комбинатининг ипак ўровчиси М. Абдуллаева, Ўзбекистон ССР пахта тозалаш саноати министри В. У. Усмонов, Бухоро область ижроия комитети раисининг ўринбосари А. Н. Ананишев, республика енгил саноат министри М. Х. Қурбонов, 77-Шўрчи автомобиль корхонасининг шофери Д. Маматқулов, Ўзбекистон қурилиш министри С. А. Омеров, Тошкент электрон техника заводининг директори В. Г. Мушкарев, Самарқанд лифтсозлик заводи партковиминг секретари А. М. Болтаев иштирок этдилар.

Докладда ва нутқларда шу нарса уқтириб ўтилдики, республика меҳнатчилари КПСС XXVI съезди қарорларини, янги беш йиллик топшириқларини амалга ошириш учун курашда муайян муваффақиятларга эришдилар. Ўзбекистон халқ хўжалигининг ҳамма етакчи тармоқларида саккиз ойлик план топшириқлари ошириб бажарилди, капитал қурилиш суръатлари тезлашди, транспортнинг иши яхшиланмоқда. Январь-август ойлари мобайнида пландан ташқари салкам 200 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди. Ишлаб чиқариш ҳажми пландаги беш процент ўрнига 8 процент кўпайди. Меҳнат унумдорлиги 4,8 процент ошди. Колхозчилар, совхозларнинг ишчилари бениҳоя мураккаб об-ҳаво шароитлари натижасида рўй берган қийинчиликларни қаҳрамонона куч-ғайратлар билан енгиб, пахта, дон, сабзавот ва мева, чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ва давлатга сотиш юзасидан олинган социалистик мажбуриятларни бажаришга муттасил интилмоқдалар.

Ишларнинг яхши бошланиши иқтисодий ва социал ривожланишнинг бутун беш йиллик программасини муваффақиятли бажаришнинг асоси бўлиб қолиши керак. Беш йиллик мобайнида қора ва рангли металлургияни, машинасозликни, газ, химия ва нефть химияси саноатини илдам ўстириш билан бирга халқ истеъмол қиладиган моллар ишлаб чиқаришни кескин кўпайтириш лозимлигини йиғилиш қатнашчилари таъкидлаб ўтдилар. Газлама, кийим-кечак ва пойабзал, мебель, маҳаллий хом ашёдан тайёрланган турли-туман маҳсулотлар ишлаб чиқариш айниқса, тез ортиб боради. Аграр-саноат комплекси, шунингдек пахта тозалаш саноати анча ривож топади.

Озиқ-овқат индустрияси маҳсулотнинг яхшиланган турларини, кичик вазнли нон маҳсулотларини, юқори сифатли консерваларни ишлаб чиқаришга ўтади. Гўшт-сут тармоғида чорвачиликнинг ҳамма маҳсулотларидан янада самарали ва тежаб-тергаб фойдаланиш, дон етиштириш ва тайёрлашни кўпайтириш йўли сабот билан ўтказилмоқда. Бу эса, жумладан, озиқ-овқат программасини амалга ошириш билан чамбарчас боғлиқ бўлган қайта ишлаш саноатида қўшимча қувватларни вужудга келтиришни талаб қилади.

Ўртоқ Л. И. Брежневнинг докладида, КПСС XXVI съездининг, КПСС Марказий Комитети шундан кейинги Пленумларининг қарорларида экономикани интенсивлаш тўғрисида ўртага қўйилган талаб: маҳсулот ишлаб чиқариш унга қилинган чиқимдан кўра тезроқ ўсиши лозимлигини нотиқлар уқтириб ўтишди. Ишлаб чиқаришнинг мавжуд резервлари ишга солинса, ютуқлар тобора салмоқлироқ бўлаверади. Йиғилишда ишлаб чиқаришни ўстириш суръатларига доир ўз мажбуриятларини бажармаётган бир қанча министрликлар ва идоралар, областлар, шаҳарлар ва районлар танқид қилинди. Орқада қолаётган корхоналар, шартнома интизомини бузаётганлар — республика Енгил саноат министрлиги, Озиқ-овқат саноати министрлиги, Бинокорлик материаллари саноати министрлигининг завод ва фабрикалари номлари тилга олинди. Мана шу ва бошқа бир қанча тармоқлар ишидаги камчиликлар оқибатида мамлакатга анчагина миқдорда маҳсулот берилмай қолди.

Ишлаб чиқариш фондларидан фойдаланиш самарадорлигини оширишни нотиқлар энг муҳим вазифа деб таърифладилар. Бир қанча жойларда қувватларни ўзлаштиришнинг норматив суръатларига риоя қилинмаётганлиги, асбоб-ускуналарни ишлатиш смена коэффициенти пастлиги, малакали ишчиларнинг етишмаслиги, шунингдек объектлар нуқсонлари билан фойдаланишга топширилаётганлиги фондларнинг самарадорлигини ўстиришга халақит бермоқда. Партия ташкилотлари фондларнинг самарадорлигини оширишда туб бурилишга эришишлари, маъмуриятнинг фаолиятини контрол қилиш ҳуқуқидан тўла-тўкис фойдаланишлари ва шу асосда ишлаб чиқаришни интенсивлашнинг конкрет вазифаларини ҳал этиш учун хўжалик раҳбарларининг масъулиятини оширишлари керак. Беш йиллик мобайнида маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтиришнинг 70 процентидан кўпроғига мана шу ҳал қилувчи омил ҳисобига эришиш лозимлиги сабабли бундай қилиш айниқса зарур проблемадир.

Йиғилишда Ўзбекистон қурувчиларининг юксак масъулияти таъкидлаб ўтилди. Улар бошқа республикалардаги ҳамкасблари билан бирга енгил ва озиқ-овқат саноати корхоналарини ўз вақтида ва муддатидан илгари ишга тушириш учун бошланган ва КПСС Марказий Комитети маъқуллаган Бутуниттифоқ мусобақасининг ташаббускоридирлар. Умуман бу соҳадаги ишлар муваффақиятли давом этмоқда. Шунинг учун ҳам Фарғона, Олмалиқ, Навоий, Ленинск, Тошкент ва Бухородаги бир қанча қурилишларда орқада қолинаётганига, тўқимачилик комбинатларининг Янгиқўрғон, Марҳаматдаги филиалларини ишга тушириш пайсалга солинаётганига айниқса тоқат қилиб бўлмайди. Қурилишлардаги бошланғич партия ташкилотлари, қурилиш штаблари, буюртма берган идоралар қурилиш-монтаж ишларини жадаллаштириш, ишга тушириладиган объектларни асбоб-ускуналар ва ходимлар билан ўз вақтида таъминлаш юзасидан таъсирчан чораларни кўришлари зарур.

Область, шаҳар, район партия комитетлари, жойлардаги совет органлари кичик шаҳарлар ва қишлоқларда йирик корхоналарнинг филиаллари тармоғини ривожлантириш устидан кун сайин контроллик қилишлари зарур. Ўн биринчи беш йиллик мобайнида ишлаб турган 290 та мана шундай филиал ёнига яна 600 таси қўшилиши керак, бу филиалларда салкам 150 минг киши ишлаб қарийб 3 миллиард сўмлик турли-туман маҳсулотлар — асосан халқ истеъмол қиладиган моллар ишлаб чиқарадиган бўлади.

Фан-техника тараққиёти суръатларини ҳар тарафлама жадаллаштириш, қўл меҳнатини, қолоқ технологияни собитқадамлик билан тугатиш, илғор лойиҳа-конструкторлик ва илмий ечимларни дадил жорий этиш — катта социал-иқтисодий вазифадир. Фан-техника тараққиёти меҳнат унумдорлигини оширишдек қудратли резервни сафарбар этиш омилларидан бири бўлиб қолиши керак. Шу энг муҳим кўрсаткич юзасидан белгиланган саккиз ойлик топшириқ умуман ошириб бажарилган бўлса ҳам республикада ҳали унумдорлик белгиланган ҳажмда ўсиши бир ёқда турсин, ҳатто пасайиб кетган корхоналар ҳам бор. Ҳолбуки, маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтиришнинг 80 процентига ва ундан ҳам кўпроғига айни меҳнат унумдорлигини ошириш йўли билан эришиш учун ҳамма имкониятлар бор. Бунинг учун меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, ишга чиқмай қолиш ва бекор туриш ҳолларини тугатиш зарур. Тарбия тусидаги тадбирлар билан бирга машина-ускуналар ва асбоблар намунали ҳолатда сақланишини таъминлаш, ишлаб чиқаришни жадал модернизациялаш, меҳнатни илмий ташкил қилишни жорий этиш, малакали ишчи кадрларни зудлик билан тайёрлаш, уларнинг касб-кор маҳоратини такомиллаштириш лозим.

Саноат меҳнатчиларининг маданий-маиший шароитларини яхшилаш проблемасига нотиқларнинг нутқларида муҳим ўрин берилди. Яхши йўлга қўйилган умумий овқатланиш, савдо-сотиқ, медицина, маиший хизмат, транспорт хизмати, уй-жой қурилиши — мана шуларнинг ҳаммаси унумли меҳнатга рағбатлантирувчи омиллардир. Ишчи ва хизматчиларнинг маданияти ва турмуши масалаларини партия ташкилотлари, совет органлари, касаба союзлари ва комсомол билан биргаликда саноат министрликларининг ўзлари активлик билан ҳал этишлари керак.

(Давоми иккинчи бетда).

ҚИЗҒИН ҚУТЛОВЛАР

Л. И. Брежнев билан Н. А. Тихонов ўртоқлар Болгарияда социалистик революциянинг 37 йиллиги, шунингдек Болгария давлатининг бу йил нишонланадиган 1300 йиллиги муносабати билан Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Совети, бутун совет халқи номидан Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари, Болгария Халқ Республикаси Давлат Кенгашининг раиси ўртоқ Тодор Живковга ва Болгария Халқ Республикаси Министрлар Советининг Раиси ўртоқ Гриша Филиповга табрик телеграммасини йўлладилар.

Телеграммада бундай дейилади: 1944 йил 9 сентябридаги социалистик революциянинг ғалабаси Болгариянинг кўп асрлик тарихида алоҳида босқичдир. Ана шу ғалаба қадимий болгар диёрига миллий ва социал озодликни олиб келди, эркин ривожланиш ва ижтимоий тараққиётнинг, янги жамият барпо этишнинг кенг йўлини очиб берди.

Шу йиллар мобайнида катта ишлар, чуқур ўзгаришлар амалга оширилди. Республика меҳнаткашлари — ишчилар, деҳқонлар, зиёлилар Болгария Коммунистик партияси раҳбарлигида индустрияни, қишлоқ хўжалигини, маорифни ривожлантиришда, халқ фаровонлигини юксалтиришда ажойиб муваффақиятларга эришдилар. Эндиликда Болгария экономикаси ва маданияти жўшқин ривожланаётган илғор социалистик давлат, қудратли социалистик ҳамдўстликнинг ажралмас таркибий қисмидир. Болгария коммунистларининг XII съезди мамлакат олдида социал иқтисодий ривожланишнинг янги, яна ҳам юксак марраларини очади.

Болгария Халқ Республикасининг изчил ташқи сиёсий йўли муносиб равишда халқаро обрў-эътибор келтириб турди. Варшава Шартномаси ташкилотининг ва Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашининг актив иштирокчиси бўлмиш Болгария бошқа қардош мамлакатлар билан қўлни-қўлга бериб, социалистик ҳамдўстликнинг бирлиги ва жипслигини мустаҳкамлашга, уруш хавфига қарши, халқлар ўртасида дўстлик ва ҳамкорлик учун кураш ишига салмоқли ҳисса қўшмоқда.

Совет Иттифоқи билан Болгария ўртасидаги муносабатлар йилдан-йилга тобора кенг кўлам касб этмоқда, тобора кўпроқ бой мазмун билан тўлдирилмоқда. Икки мамлакат ва халқларнинг ҳар томонлама ҳамкорлик жараёни ривожланмоқда. Иккала мамлакат ўртасидаги муносабатлар узоқ ўтмишга илдиз отган бўлиб, бу муносабатлар эндиликда марксизм-ленинизм ва социалистик интернационализмнинг мустаҳкам пойдеворига асосланмоқда. Дўстлик ва бирдамлик, тақдирлар ва манфаатлар муштараклигини равшан англаш халқларимизнинг мустаҳкам бойлиги, улар ижтимоий тараққиётининг тезлатгичи бўлиб қолди.

Болгария учун шонли бўлган шу кунларда совет кишилари қардош Болгария халқига етук социалистик жамият барпо этишда, партия XII съезди қарорларини бажаришда, Европада ва бутун дунёда тинчлик ҳамда хавфсизлик йўлидаги олижаноб курашда янгидан-янги ютуқлар тилайдилар.

* * *

Л. И. Брежнев билан Н. А. Тихонов ўртоқлар Корея Халқ Демократик Республикаси ташкил этилган куннинг 33 йиллиги муносабати билан Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Совети ва совет халқи номидан Корея Меҳнат партияси Марказий Комитетининг Бош секретари, Корея Халқ Демократик Республикасининг Президенти ўртоқ Ким Ир Сенни ва Корея Халқ Демократик Республикаси Маъмурий Кенгашининг Бош министри ўртоқ Ли Ден Окни табрикладилар.

Телеграммада бундай дейилади: 1948 йилнинг сентябрида Корея ярим оролининг шимолий қисмида мустақил демократик давлатнинг ташкил этилганлиги Корея халқининг мустамлакачилик асоратига қарши узоқ давом этган курашининг ҳамда Совет Армияси милитаристик Японияни тор-мор этганлигининг якуни бўлди.

КХДР меҳнаткашлари Корея Меҳнат партияси раҳбарлигида туб революцион ўзгартишларни амалга оширдилар, социалистик жамият барпо этишга киришдилар, мамлакатнинг иккиланиши ва Америка империализмининг агрессияси сабабли вужудга келган қийинчиликларни бартараф этдилар, мамлакат экономикаси ва маданиятини ривожлантиришда зўр муваффақиятларга эришдилар. КМП VI съезди қарорларини, иккинчи етти йиллик план топшириқларини бажариш республика олдида социал иқтисодий тараққиётнинг янги имкониятларини очади.

Телеграммада ишонч билдириб айтиладики, иккала давлат ўртасида марксизм-ленинизм ва социалистик интернационализм принципларига асосланган дўстлик ва ҳамкорлик муносабатларини янада мустаҳкамлаш ва ривожлантириш иккала халқнинг манфаатларига, империализм ва реакция кучларига қарши, тинчлик ҳамда социализм иши тантанаси учун кураш манфаатларига мос бўлиб тушади. (ТАСС).

ЎЗБЕКИСТОН ССРга ЮКСАК МУКОФОТ ТОПШИРИЛДИ

8 сентябрь куни тантанали вазиятда Ўзбекистон ССРга КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг Фахрий ёрлиғи топширилди. Республика чорвачилик ходимларининг 1980-81 йиллардаги қишки даврда Бутуниттифоқ социалистик мусобақаси якунларига кўра ана шу мукофотга сазовор бўлди.

Фахрий ёрлиқни СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари В. Э. Димшиц топширди.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Леонид Ильич Брежневнинг фахрли топшириғини зўр мамнуният билан бажариб, Ўзбекистоннинг барча меҳнаткашларига унинг қизғин саломини, мукофот билан қутловини ва сиҳат-саломатлик, бахт-саодат ва ишда муваффақиятлар тилаб билдирган энг эзгу истакларини топшираман, деди у.

Республика эришган меҳнат муваффақиятлари — Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети чорвачиликни ривожлантириш соҳасида қатъият ва изчиллик билан олиб бораётган улкан ишларнинг натижаси, барча партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг чорвадорларнинг ижодий ташаббусини ривожлантириш, меҳнат коллективларини вужудга келган қийинчиликларни бартараф этишга сафарбар қилиш, чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш учун резервларни қидириб топиш ва улардан фойдаланиш соҳасида олиб бораётган ташкилотчилик ва оммавий-сиёсий ишлари натижасидир.

Республикадаги кўпгина қишлоқ хўжалик корхоналари ҳамда колхоз ва совхозларнинг минглаб илғорлари зарбдор меҳнати Ватаннинг юксак мукофотлари билан тақдирланди. Беш йиллик давомида қишлоқлардаги 58 минг меҳнаткаш Совет Иттифоқининг орден ва медаллари билан мукофотланди, улардан 79 киши Социалистик Меҳнат Қаҳрамони юксак унвонига сазовор бўлди. Ўзбекистон далалари ва фермаларида бутун куч ва қобилиятини сарфлаб меҳнат қилаётган барча кишиларга сидқидилдан раҳмат айтамиз. Уларга шон-шарафлар бўлсин!

Ҳеч шубҳа йўқки, республика меҳнаткашлари Ўзбекистон Компартияси раҳбарлигида янги беш йилликда ҳам чорвачилик самарадорлигини ва бутун қишлоқ хўжалиги самарадорлигини янада ошириш учун мавжуд резервларни сафарбар этиш учун, план топшириқларини бажариш ва ошириб бажариш учун бундан буён ҳам қатъият билан курашадилар ва партиямизнинг тарихий XXVI съезди қарорларини амалга ошириш соҳасида янгидан-янги меҳнат муваффақиятларига эришадилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советини, Ўзбекистон Касаба союзлари Советини, Ўзбекистон комсомоли Марказий Комитетини, республиканинг барча меҳнаткашларини юксак мукофот билан яна бир бор сидқидилдан қизғин табриклашга ва совет халқининг фаровонлиги, мамлакатимизда коммунизм тантанаси йўлида янги меҳнат муваффақиятларига эришишларини тилашга рухсат бергайсиз.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг Фахрий ёрлиғини қабул қилиб олади.

Республикамиз КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотланганлиги партия ва ҳукуматимиз Ўзбекистон чорвадорларининг фидокорона меҳнатига юксак баҳо бераётганликларини акс эттиради, деди у. Фермалар ва комплексларнинг ходимлари Бутуниттифоқ социалистик мусобақасига актив қўшилиб, чорва қишловини уюшқоқлик билан ўтказдилар, қорамоллар ва паррандалар маҳсулдорлигини ошириш, гўшт, сут, тухум етиштириш ва тайёрлашни кўпайтириш учун курашда сезиларли муваффақиятларга эришдилар, меҳнат унумдорлигини оширишни ҳамда қишлоқ хўжалигининг ана шу ҳаётий муҳим тармоғини мустаҳкамлашни таъминладилар.

Суратда: юксак мукофотни топшириш пайти.

Ш. Алимов ва Б. Юсупов фотоси. (ЎзТАГ).

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Леонид Ильич Брежневнинг ана шу улкан ғалаба муносабати билан йўллаган самимий қутловлари ва янги ғалабаларга эришишимизни тилаб билдирган истаклари ҳаммамизни ғоятда тўлқинлантириб юборди.

Чорвадорларнинг меҳнат ғалабаларига берилган юксак баҳо учун, самимий қутловлар ва эзгу истаклар учун республиканинг барча меҳнаткашлари номидан КПСС Марказий Комитетига, Совет ҳукуматига, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетига, азиз Леонид Ильич Брежневга чуқур миннатдорчилигимизни изҳор этишга рухсат бергайсиз.

Бизлар эришилган муваффақиятларимизни партия ва ҳукумат чорвачиликни юксалтириш соҳасида белгилаб берган улуғвор программани амалга ошириш йўлида қўйилган дастлабки қадамлар, деб билишимиз лозим. Вазифа шундан иборатки, барча областлар ва районлар, колхозлар ва совхозлар, хўжаликлараро корхоналар белгиланган тадбирлар ва социалистик мажбуриятларни оғишмай бажаришлари, чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни юксак суръатлар билан кўпайтириш учун янгидан-янги резервлар ва имкониятларни қидириб топишлари, озуқа етиштиришни кўпайтиришлари ва уларнинг сифатини яхшилашлари керак.

Республика меҳнаткашлари бу йил гўшт етиштиришни 20 процент, сут етиштиришни 15 процент, тухум етиштиришни 20 процент кўпайтиражаклари тўғрисида ўртоқ Л. И. Брежневга ваъда бердилар. Биз қандай бўлмасин ана шу сўзимизнинг устидан чиқишимиз лозим.

Ўзбекистон меҳнаткашлари Ватаннинг юксак мукофотига жавобан коммунистик қурилишнинг барча участкаларида зарбдор меҳнат қиладилар, саноат корхоналари ва қурилишларда, далалар ва фермаларда социалистик мусобақани янада кенг авж олдирадилар, пахта теримини уюшқоқлик билан ўтказиб, 1981 йилги ва умуман беш йиллик топшириқларининг сўзсиз бажарилишини таъминлайдилар, деб КПСС Марказий Комитетига, Совет ҳукуматига, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетига, шахсан азиз Леонид Ильич Брежневга ваъда беришга рухсат этгайсиз. Бу Ленин партияси XXVI съездининг тарихий қарорларида ўртага қўйилган вазифаларни бажаришга қўшган муносиб ҳиссамиз бўлади.

(ЎзТАГ).

САМИМИЙ ҚАРДОШЛИК ВАЗИЯТИДА

7 сентябрь куни Катта Кремль саройида Вьетнам Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари Ле Зуан шарафига КПСС Марказий Комитети номидан зиёфат берилди.

Вьетнам Компартияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Вьетнам Социалистик Республикаси Министрлар Совети Раисининг ўринбосари То Хиу, вьетнамлик бошқа ўртоқлар Ле Зуан билан бирга бўлдилар.

Совет томонидан зиёфатда Л. И. Брежнев, М. С. Горбачев, В. В. Гришин, А. А. Громико, Н. А. Тихонов, К. У. Черненко, П. Н. Демичев, М. С. Соломенцев, И. В. Капитонов, В. И. Долгих, М. В. Зимянин, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари И. В. Архипов, СССР министрлари, СССР давлат комитетларининг раислари, бошқа расмий кишилар ҳозир бўлдилар.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев зиёфатда нутқ сўзлади.

Ўртоқ Л. И. БРЕЖНЕВ нутқи

Азиз ўртоқ Ле Зуан!

Ҳурматли ўртоқлар!

Бугунги бутун кунимиз Вьетнамга бағишланди десак бўлади. Эрталабдан бошлаб биз бир неча соат музокара ўтказдик. Ҳозир эса, энди норасмий вазиятда — дастурхон атрофида яна вьетнамлик дўстлар билан суҳбатлашаяпмиз.

Аввало, музокараларнинг якунларидан мамнуният изҳор этмоқчиман. Бу музокаралар бизнинг ҳозирги кун вазифалари тўғрисидаги тасаввурларимиз, келажак ҳақидаги фикрларимиз бир-бирига мос эканини тасдиқлади. Бу тасаввур ва фикрлар бир хил эканлиги аниқланди.

Ўтказилган музокараларда ҳеч қандай сир йўқ. Биз Совет — Вьетнам ҳамкорлигининг истиқбол масалалари билан шуғулландик. Келгуси йилларда бу ҳамкорлик ҳар томонлама кенгайиб боради. Совет Иттифоқининг Вьетнамдаги социалистик қурилишга бераётган кўмаги ортади. Биз вьетнамлик дўстларнинг ўз бой ресурсларидан яхшироқ ва тўлиқроқ фойдаланишларида уларга ёрдам берамиз.

Ҳозирги беҳаловат даврда халқаро проблемаларга лозим даражада эътибор беришга тўғри келганлиги табиий.

Яқинда бўлиб ўтган Қрим учрашувлари каби ўртоқ Ле Зуан билан бўлган музокаралар ҳам: тинчлик, ҳамма учун тинчлик, мустаҳкам, одилона ва бузилмас тинчлик — ташқи сиёсатдаги муштарак мезонимиз эканидан яққол далолат бериб турибди.

Мана шундай тинчликка эришмоқ учун яхши сўзлар кифоя эмас, бунинг учун реал ишлар қилмоқ, бошқа давлатларнинг ҳуқуқлари ва манфаатларини амалда инобатга олишга тайёрлик кўрсатилиши керак. Низоли масалаларни музокаралар орқали ҳал этиш йўлларини сабр-тоқат билан излаш маҳорати талаб қилинади, албатта. «Вазминлик ва бир-бирининг манфаатини ҳисобга олиш» тўғрисида гапириш билан айни бир вақтда андишасизларча, иғвогарона сиёсат, шу жумладан қурол-яроғлар соҳасида ҳам мана шундай сиёсат ўтказиш — ишончсизликни кучайтириш, тинчлик асосларига путур етказиш демакдир.

(Давоми иккинчи бетда).

ЖУРНАЛИСТЛАРНИНГ БИРДАМЛИГИ УЧУН

8 сентябрь куни Тошкентда Журналистлар Халқаро бирдамлиги кунига бағишланган тантанали кеча «Биз — интернационалистлармиз» деган шиор остида ўтди.

Кеча қатнашчилари ўз нутқларида Ўзбекистон оммавий ахборот воситаларининг ходимлари КПСС XXVI съезди қарорларини амалга ошириш учун курашга, халқлар ўртасида тинчлик ва дўстликни мустаҳкамлаш ишига катта ҳисса қўшаётганликларини айтдилар. (ЎзТАГ).

САМИМИЙ ҚАРДОШЛИК ВАЗИЯТИДА

(Боши биринчи бетда).

Ҳаммадан кучлироқ бўлиб олиш пайига тушиш, дунёга ҳоким бўлишни даъво қилиш каби воқеалар яқин ўтмишда содир бўлган эди ва бундай уринишлар нима билан тугагани яхши маълум.

Совет Иттифоқига келганда, биз ҳеч қачон ҳарбий устунлик йўлини излаганимиз йўқ ва изламаймиз. Биз ўз мамлакатимизнинг хавфсизлигини ва ўз иттифоқчиларимизнинг хавфсизлигини пишиқ-пухта ҳимоя қилиш тадбирларидан нари ўтаётганимиз йўқ ва ўтмоқчи ҳам эмасмиз. Совет Иттифоқи қурол-яроғларнинг янги, янада даҳшатли турларини яратишдан воз кечишга доимо чақириб келмоқда. Аммо бутун масъулият билан айтаманки: биз АҚШнинг ва НАТОдаги бошқа қатнашчиларнинг аслаҳахоналарида мана шундай қурол пайдо бўлишига бефарқ қарамаймиз. Башарти шундай қурол пайдо бўладиган бўлса, Совет Қуролли Кучлари унга қарама-қарши турадиган қуролга эга бўла олади.

Партиямизнинг XXVI съезди 80-йиллар учун тинчликнинг батафсил программасини таклиф этди. Совет таклифлари барча мамлакатларга тааллуқлидир, бу таклифлар ер куррасининг барча районларидаги вазиятни соғломлаштиришга хизмат қилиши лозим.

Бу гап Осиёга тўла-тўкис тааллуқлидир. Осиё эса тинчликка бошқа ҳамма қитъалардан кўра ҳам кўпроқ муҳтождир. Осиёдаги кўпгина мамлакатларда аҳоли жон бошига тўғри келадиган миллий даромад жуда паст даражада турибди. Шунга қарамай, бу қитъада, Осиёда ҳали тугатилмаган эски можаролар ёнига янгилари қўшилмоқда. Жануби-Шарқий Осиё осмонида ёқимсиз шамоллар эсмоқда. Империализм ва гегемонизм кучлари осойишта Осиёдан қўрқмоқдалар.

Осиёдаги энг катта давлат — Хитой раҳбарлари мамлакатнинг куч-қувватини халқаро иқлимни ёмонлаштиришдек хунук ишга сарфлаётганликлари фожиали бир ҳолдир. Улар Осиё мамлакатларини бир-бирларига гиж-гижлашга, Совет Иттифоқига, Вьетнамга, социализм дунёсига душманлик уруғларини сочишга уринмоқдалар. Такрор айтаманки, бу ҳол аввало Хитой халқининг ўзи учун фожиалидир.

Осиёдаги кўпгина давлатлар Пекиннинг кирдикорларига қарамай, мустаҳкам яхши қўшничилик муносабатлари тарафдори эканликларини билдирмоқдалар. Улар Вашингтоннинг ҳам измига тушмаяптилар. Улар мустақил турмуш кечиришни хоҳлайдилар. Бу позицияни фақат ҳурмат қилиш мумкин. Тинчлик ва озодлик истагидаги Осиё халқларининг ўзларигина Осиёнинг хўжайинлари бўлишлари мумкин. Улар ўз ишларига, ўз ҳаётий манфаатлари соҳасига ташқаридан бўладиган ҳар қандай аралашувни рад қилишга ҳақлидирлар.

Биз Ҳиндистоннинг, Ҳинди-Хитой мамлакатларининг, Осиёдаги бошқа давлатларнинг халқаро таъсири ўсиб бораётганини, улар жаҳон сиёсатида фаол иштирок этаётганликларини табриклаймиз. Биз Вьетнамнинг Лаос ва Кампучия билан биргаликда бутун Жануби-Шарқий Осиёни тинчлик ва барқарорлик зонасига айлантиришга эришиш йўлидаги интилишини табриклаймиз.

Коммунистлар халқаро сиёсатда ҳам, бошқа ишларда ҳам синфий позицияларда турадилар. Улар меҳнаткашларнинг манфаатларини, халқларнинг манфаатларини ифодалайдилар. Айни шу боисдан улар кескинликни юмшатиш учун, қуролсизланиш учун ва барча давлатлар ўртасида тинч ҳамкорлик бўлиши учун қатъият билан ҳаракат қилмоқдалар.

Азиз меҳмонимиз, Вьетнам коммунистларининг атоқли раҳбари, ленинчи интернационалист ўртоқ Ле Зуан;

Қардош Вьетнам халқи учун; унинг олижаноблиги ва фидокорлиги бутун дунёда эътироф қилинаётганлиги ва эътироф қилиниши муқаррар эканлиги учун;

Мустаҳкам Совет — Вьетнам дўстлиги учун;

Ер юзида тинчлик учун! — қадаҳ кўтаришни таклиф этаман.

Ўртоқ Ле Зуан жавоб нутқи сўзлади.

Ўртоқ Ле ЗУАН нутқи

Ҳурматли ўртоқ Леонид Ильич Брежнев!

Азиз ўртоқлар!

Вьетнам Коммунистик партияси ва Вьетнам Социалистик Республикаси СССР билан қардошларча дўстлик ва ҳар томонлама ҳамкорликни марксизм-ленинизм ва социалистик интернационализм негизида мустаҳкамлаш учун изчиллик билан ҳаракат қилиб келмоқда. Совет Иттифоқи билан жипслик Вьетнам халқи учун биринчи галда муҳим бўлган омилдир, Ватанни ҳимоя қилиш ва ривожлантириш ишининг мустаҳкам гаровидир. Бизнинг дўстлигимиз ва ҳамкорлигимиз замон синовидан ўтди, кўпгина конкрет ишларда ўз ифодасини топди.

Ўтган йилларда, айниқса дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисидаги Вьетнам — Совет шартномаси имзолангандан кейин партияларимиз ва давлатларимиз ўртасидаги қардошларча жипслик муносабатлари янада мустаҳкам бўлиб қолди. Вьетнам билан Совет Иттифоқи ўртасида барча соҳалардаги алоқалар янги поғонага кўтарилди. Ўртамизда бўлиб ўтган фикрлашувларнинг ажойиб якунлари ВСР билан СССР ўртасидаги ҳар томонлама ҳамкорлик учун янги катта имкониятлар очиши, ВКПнинг V съездини муносиб кутиб олиш йўлидаги, съездда қабул этиладиган муҳим қарорларнинг муваффақиятли равишда турмушга татбиқ этиш йўлидаги курашда бутун партиямиз учун, бутун халқимиз учун қудратли рағбатлантирувчи омил бўлиши шубҳасиз.

Ҳурматли ўртоқ Леонид Ильич Брежнев, берилаётган жуда катта ёрдам учун ва Вьетнамга нисбатан изҳор этилаётган доимий олий ҳиммат ҳис-туйғулар учун шонли Совет Иттифоқи Коммунистик партиясига, улуғ совет халқига, шахсан Сизга Вьетнам Коммунистик партияси, ҳукумати ва халқи номидан яна бир бор самимий ва чуқур миннатдорчилик изҳор этишимга ижозат бергайсиз.

Ҳозирги нотинч ва мураккаб халқаро вазиятда социалистик ҳамдўстлик Коммунистик партиялари ва давлатлари ўртасида тинчлик ва социализм манфаатлари йўлидаги ҳаракат бирлиги ва шу ҳаракатларни мувофиқлаштириб олиб бориш ҳар қачонгидан ҳам зарур бўлиб турибди. Бизнинг бугунги музокараларимиз шу талабга тўла-тўкис мос бўлиб тушади.

Пекиндаги ҳукмрон доиралар тепасидаги реакцион тўда билан тил бириктириб олган АҚШ империалистлари бошчилигидаги империализм нақадар телбаларча ҳаракат қилмасин, улар мавжуд аҳволни ўзгартиришга қодир эмаслар. Ҳозирги замоннинг уч революцион оқими ўзларининг олға томон қилаётган шитобли ҳаракатларини изчиллик билан давом эттириб, тобора янги-янги зафарларга эришаверишлари, тинчлик ва кескинликни юмшатиш тенденцияси муқаррарлиги ўзгармас тарихий қонуният бўлиб қолаверади.

КПСС XXVI съездида ўртоқ Л. И. Брежнев баён этиб берган 80-йилларнинг Тинчлик программаси, шунингдек, СССР Олий Советининг Мурожаатномаси шу тенденцияни ривожлантиришга қўшилган бениҳоя муҳим ҳисса бўлди. Бу ҳужжатларни кенг жаҳон жамоатчилиги астойдил маъқуллаб, қўллаб-қувватламоқда.

Лаос Халқ Демократик Республикаси ва Кампучия Халқ Республикаси билан биргаликда Вьетнам Социалистик Республикаси Осиёда мустаҳкам ва одилона тинчлик учун, аввало, Жануби-Шарқий Осиёда тинчлик ва барқарорлик учун изчиллик билан курашмоқда. Шу мақсад йўлида халқимиз улуғ Ҳинд халқи билан, Осиё қитъасидаги бошқа мамлакатларнинг халқлари билан дўстлик ва ҳамкорлик муносабатларини ривожлантиришга интилмоқда.

ВСР ХХР билан муносабатларни тинч-тотув яшаш, иккала мамлакатнинг мустақиллигини, суверенитетини, территориал бутунлигини ўзаро ҳурмат қилиш асосида, барча низоли масалаларни музокаралар йўли билан ҳал этиш асосида нормаллаштиришга тайёр. Бироқ, ҳозирги вақтда вазият кўнгилсиз йўналишда ривожланиб бормоқда ва бунинг учун масъулият тўла-тўкис Хитой томонининг зиммасига тушади.

Жануби-Шарқий Осиё проблемаларини шу регион мамлакатларининг халқлари ҳал этишлари лозим. Бу проблемалар Ҳинди-Хитой ва АСЕАН давлатларининг иккала группаси ўртасидаги бевосита музокаралар йўли билан — четдан ҳеч кимнинг аралашувисиз, Вашингтон билан Пекиннинг регион мамлакатлари ўртасидаги кескинликни зўрайтириш ва муҳолифликни кучайтириш йўлидаги маккорона режаларига қатъиян қарши туриб ҳал этилиши мумкин.

Азиз ўртоқлар!

Энг янги тарихнинг Октябрь революциясидан бошлаб шу кунларгача бўлган бутун жараёни, инсониятнинг шундан кейинги бутун ривожи каби Совет Иттифоқининг қудратли ўсиши билан чамбарчас боғланиб келди ва чамбарчас боғлана беради. Совет Иттифоқи — тинчликнинг мустаҳкам таянчидир, жаҳон революциясининг суянган тоғидир.

Биз шуни англаб, совет халқига КПСС XXVI съезди ўртага қўйган улуғвор вазифаларни муваффақиятли амалга оширишини, СССРда коммунизм қуриш ишида, бутун дунёда тинчлик учун, халқларнинг озодлиги ва тараққиёти учун курашда янада катта ғалабалар тилаймиз.

Партияларимиз ва халқларимиз ўртасидаги улуғ дўстлик ва ҳар томонлама ҳамкорлик муттасил ривожланиши ва мустаҳкамланиши учун!

КПСС билан Совет давлатининг атоқли раҳбари, халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг улуғ арбоби, Вьетнам халқининг қалин дўсти ўртоқ Леонид Ильич Брежневнинг соғлиғи учун!

Совет партия ва давлат раҳбарларининг соғлиғи учун!

Шу ерда ҳозир бўлган барча ўртоқларнинг соғлиғи учун! — қадаҳ кўтаришни таклиф қиламан.

* * *

Л. И. Брежнев ва Ле Зуан ўртоқларнинг нутқлари зўр эътибор билан тинглани ва давомли қарсаклар билан қайта-қайта бўлиниб турди.

Зиёфат самимий, қардошлик вазиятида ўтди.

(ТАСС).

ИШЛАБ ЧИҚАРИШ САМАРАДОРЛИГИНИ ОШИРАМИЗ, ХАЛҚ УЧУН МОЛЛАР ИШЛАБ ЧИҚАРИШНИ КЎПАЙТИРАМИЗ

(Боши 1-бетда).

Нотиқлар маҳсулот сифатини ошириш соҳасидаги ишни таҳлил этиб, Ўзбекистон саноатининг кўпгина тармоқларида сифат анча ўсганини қайд этдилар. Шу билан бирга маҳсулотнинг кўпгина турлари — хусусан енгил саноат, маҳаллий, озиқ-овқат саноати маҳсулотлари ҳақида ҳали ҳам бир талай жиддий таъналар айтилмоқда. Бракчилардан қаттиқ жавоб талаб қилиш, сифатни бошқаришнинг комплекс системаларини жадал жорий этиш, олий сифат категориясидаги маҳсулот ишлаб чиқаришни беш йиллик мобайнида уч ҳиссадан зиёд кўпайтириш — тармоқлар раҳбарларининг, ишлаб чиқариш коллективларининг муҳим вазифасидир. Республика партия комитетлари ҳузурида иш самарадорлиги ва сифатини ошириш комиссияларининг тузилиши бу соҳадаги ишни янада ғайрат билан планли равишда олиб боришга ёрдам беради.

Ўзбекистонда халқ истеъмол қиладиган моллар ишлаб чиқариш учун қўшимча қувватларни вужудга келтириш ҳамда шу молларни ишлаб чиқаришни моддий-техникавий жиҳатдан таъминлаш юзасидан СССР ҳукумати ўтказаётган катта-катта тадбирлар тўғрисида йиғилиш қатнашчилари зўр мамнуният билан гапирдилар. Бу тадбирлар беш йиллик мобайнида 1,2 миллиард сўмлик турли маҳсулотларни пландан ташқари ишлаб чиқариш учун шарт-шароит яратиш имконини берди. Шу йилнинг ўзидаёқ бундай молларни ишлаб чиқариш 8 процент кўпайди, салкам 900 та завод ва фабрика, юзлаб колхоз, совхозлар ва ўрмон хўжаликлари савдо тармоғига мол етказиб бериш билан шуғулланди. Маҳаллий хом ашё ресурсларидан ҳозирнинг ўзидаёқ бутун ўтган йилдагига нисбатан салкам бир ярим баравар кўп маҳсулот тайёрланди. Вазифа белгиланган топшириқни бажариш билангина чекланиб қолмай, уни ошириб бажаришдан ҳам иборатдир. Бунда газлама, кийим-кечак, трикотаж, галантерея, чинни ва сопол буюмлар, уй-рўзғор ашёлари ва болаларга аталган маҳсулотлар ишлаб чиқаришни кўпайтиришга алоҳида эътибор бериш керак. Бунинг учун меҳнатга лаёқатли аҳолини ишлаб чиқариш соҳасига имкони борича кўпроқ жалб этиш, истисносиз барча саноат корхоналарида ва қишлоқ хўжаликларида маҳсулот ишлаб чиқаришни йўлга қўйиш, уйга олиб бориб ишлашни кенг ривожлантириш, халқ усталарининг тажрибасидан тўла-тўкис фойдаланиш керак.

Нотиқлар ишлаб чиқаришнинг самарадорлигига тўхталиб, уни оширишни кўп жиҳатдан иқтисодий тежашни мустаҳкамлаш билан, ҳамма моддий ресурслардан моҳирона фойдаланиш билан боғлаб гапирдилар. Республика меҳнатчилари йил бошидан бери кўп миқдордаги дон ва унни, прокат ва цементни, ёғоч ва бензинни, бошқа материалларни, хом ашё ва энергияни тежаб қолдилар. Бироқ, ҳамма жойда ҳам тежамкорлик қонун бўлиб қолгани йўқ. Шу сабабли ресурслар сарфини планлаштириш ва нормалаш, уларни тежашни рағбатлантириш, ёқилғи ва энергиядан фойдаланиш устидан контроллик қилиш тадбирлари комплексини амалга ошириш жуда муҳимдир. Тежамкорликни оммавий ҳаракатга айлантириш — партия ташкилотларининг, Советлар, касаба союзлари, комсомолнинг вазифасидир.

Беш йилликнинг биринчи йили тугашига салкам тўрт ой вақт қолди. Ишлаб чиқариш ҳажмининг ўртача ойлик ўсишини анча кенгайтирган ҳолда ҳали республика мамлакатга бир неча миллиард сўмлик маҳсулот етказиб бериши зарур. Йиғилиш қатнашчилари бу маррага албатта эришамиз, деб қаттиқ ишонч изҳор этдилар. Кенг қулоч ёзган социалистик мусобақа — бунинг гаровидир. Ўзбекистоннинг 15 донгдор ишчиси ташаббуси билан бошланган социалистик мусобақа давомида ҳозиргача 10 мингдан кўпроқ меҳнатчи ўзининг йиллик планларини бажариб бўлди, кўпгина коллективлар йиллик программани Улуғ Октябрнинг 64 йиллиги кунигача тугаллашга ҳал қилганлар. Область, шаҳар, район партия комитетлари, министрликлар ва идоралар, совет органлари ҳар бир корхонанинг ишини кун сайин контрол қилиб туришлари, ҳар бир коллективнинг давлат планларини ва социалистик мажбуриятларини бажариши учун шароит яратиб беришлари керак.

Йиғилиш қатнашчилари Ўзбекистон меҳнаткашлари 1981 йилни ва бутун беш йилликни янги ютуқлар билан нишонлайдилар, КПСС XXVI съездининг тарихий қарорларини шараф билан бажарадилар, деб КПСС Марказий Комитетига, Совет ҳукуматига, ўртоқ Л. И. Брежневга ваъда бердилар.

Йиғилишда СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари В. Э. Димшиц нутқ сўзлади.

Ўртоқ Л. И. Брежневнинг КПСС XXVI съездидаги докладида эълон қилинган партиянинг иқтисодий стратегияси совет кишилари фаровонлигини янада ўстиришни таъминлашдан иборатдир, деди у. Шу мақсадга олиб борувчи вазифаларнинг бутун комплексини жами ижтимоий ишлаб чиқаришни ўстириш, уни муттасил интенсивлаш, меҳнат унумдорлигини ошириш асосидагина ҳал этиш мумкин. Съезд ғояларининг сафарбар қилувчи зўр таъсири янги беш йилликнинг дастлабки саккиз ойи мобайнидаёқ салмоқли самаралар берди. Бутун Совет Иттифоқида саноат маҳсулоти умумий ҳажми, транспортнинг юк обороти, чакана товар обороти ва фойда олиш юзасидан планлар ошириб бажарилди. Ишчи ва хизматчиларнинг ўртача ойлик иш ҳақи, колхозчиларнинг меҳнатига тўланадиган ҳақ ошди. Қишлоқ меҳнаткашлари ҳосил учун астойдил кураш олиб бормоқдалар. Беш йиллик дадил бошланганлиги совет кишиларини янги меҳнат жасоратларига илҳомлантирмоқда.

Нотиқ мамлакат экономикасининг бир қанча ниҳоят муҳим проблемаларига, биринчи навбатда, дунёдаги энг катта ёқилғи энергетика комплексини янада ривожлантириш проблемасига тўхталиб ўтди. Ўртоқ Л. И. Брежневнинг ташаббуси билан ишлаб чиқилаётган узоқ муддатли ёқилғи-энергетика программаси доирасида нефтни газ ва кўмир билан алмаштириш, атом электр станцияларини жадал қуриш ҳисобига ёқилғи баланси структурасини яхшилаш лозим бўлади. Ҳозирдаёқ мавжуд газ қазиб чиқариш районларининг — жумладан газни индустриал усулда биринчилардан бўлиб қазиб чиқара бошлаган ва ҳозир ҳам шундай усулда газ қазиб чиқаришни давом эттираётган Ўзбекистон ССРнинг имкониятларидан фойдаланиш жуда муҳимдир.

Партия мавжуд ресурсларни оқилона сарфлаш, фан ва техниканинг энг янги ютуқларидан кенг фойдаланиш проблемасини барча хўжалик, партия ва совет ташкилотларининг бош вазифаларидан бири қилиб қўймоқда. План интизоми, меҳнат ва ишлаб чиқариш интизомини мустаҳкамлаш, кадрларга нисбатан талабчанликни ошириш, ишлаб чиқариш самарадорлиги ва иш сифатини таъминлашнинг муҳим омилларидир. Озиқ-овқат программасини амалга ошириш собитқадам куч-ғайратни талаб этади. Бу программа қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини озиқ-овқатни сақлаш, қайта ишлаш ва уни аҳолига сотиш билан банд бўлган тармоқлар билан узвий равишда боғлайди. Капитал қурилишни янада такомиллаштириш мамлакатдаги барча партия ва хўжалик ташкилотларининг ғоят катта вазифасидир.

В. Э. Димшиц Ўзбекистон меҳнаткашларининг Совет Ватани қудратини мустаҳкамлашга қўшган ҳиссасига тўхталиб, республика кейинги йилларда экономиканинг барча тармоқларини ривожлантиришда катта муваффақиятларга эришганлигини таъкидлади. Саноат ишлаб чиқариши жиҳатидан ҳам, шунингдек, давлатга пахта, дон, сабзавот, картошка, мева, узум, полиз маҳсулотлари, каноп сотиш юзасидан ҳам ўнинчи беш йилликнинг социалистик мажбуриятлари шараф билан бажарилди. Бу — республика коммунистлари, совет органлари, касаба союз ва комсомол ташкилотлари сабот билан олиб борган ташкилотчилик ва оммавий-сиёсий ишларнинг натижаси ва айни вақтда КПСС ленинча миллий сиёсати тантанасининг, мамлакатимиздаги барча халқлар дўстлиги ва қардошлигининг далилидир.

Шу кунларда Ўзбекистон тобора юксалиб бормоқда, партиянинг қарорларига амалий иш билан жавоб қайтармоқда. Республикада экономикани янада интенсивлашга доир кенг миқёсдаги тадбирлар белгиланиб, амалга оширилмоқда. Ғоят муҳим ташаббуслар орасида маккажўхори етиштиришни кўпайтириш соҳасида бошланган иш зўр мамнуният бахш этади. Ҳозирдаёқ маккажўхори ҳосилдорлиги суғориладиган ерларда мамлакатдаги энг юқори даражага етди. Турли саноат маҳсулотлари ва айниқса, халқ истеъмол моллари ишлаб чиқарувчи кичик корхоналар тармоғини вужудга келтириш сиёсати амалий равишда ва ишчанлик билан турмушга татбиқ этилмоқда. Куч ва маблағларни ишга тушириладиган қурилишларга жамлаш борасида қимматли ташаббус кўрсатилдики, бу эса йилнинг биринчи ярмида белгиланган барча қувватлар ва объектлар ишга туширилишини таъминлаш имконини берди.

Ҳеч шубҳа йўқки, деди пировардида В. Э. Димшиц, республиканинг ишлаб чиқариш коллективлари, унинг партия ташкилоти коммунистик қурилиш ишига, КПСС XXVI съездининг қарорларини бажаришга бундан буён ҳам муносиб ҳисса қўшаверадилар.

Актив йиғилишида Ш. Р. Рашидов якунловчи нутқ сўзлади.

Йиғилиш қатнашчилари якдиллик билан қабул қилган қарорда саноат ишлаб чиқариши самарадорлигини ошириш, халқ истеъмол моллари ишлаб чиқаришни жадал кўпайтириш, КПСС XXVI съезди ўртага қўйган вазифаларни ҳал қилишга меҳнаткашларни сафарбар этиш соҳасидаги партиявий-сиёсий ташкилотчилик ишларини такомиллаштириш юзасидан конкрет тадбирлар белгиланди.

Йиғилишда СССР гўшт-сут саноати министри С. Ф. Антонов, СССР озиқ-овқат саноати министри В. П. Лейн, СССР енгил саноат министри Н. Н. Тарасов, СССР бинокорлик материаллари саноати министри А. И. Яшин, СССР Госплани раисининг ўринбосари Н. Н. Слюньков, СССР Госснаби раисининг ўринбосари Н. Т. Архипец, СССР монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрининг ўринбосари В. Ф. Брюнин, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлари Е. Айтмуратов, И. Г. Анисимкин, Л. И. Греков, М. М. Мусахонов, О. У. Салимов, И. Б. Усмонхўжаев, А. А. Хўжаев, Н. Маҳмудова, Л. Н. Мелкумов, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари Р. Ҳ. Абдуллаева, Р. С. Ашуралиев, М. Т. Турсунов иштирок этдилар. (ЎзТАГ).

«Ўзбекхиммаш» заводида металлни қайта ишловчи янги дастгоҳлар ўрнатилди. Бу машиналарда тайёрланган ускуналар пухта ва аниқлиги билан алоҳида ажралиб туради.

Суратда: корхонанинг юқори малакали ишчиси Г. Хаиров. У янги токарлик дастгоҳларини дастлаб ўзлаштириб олганлардан бири.

В. Сироткин фотоси.

МУНОСИБ ВОРИСЛАР ТАЙЁРЛАЙЛИК

ҲУНАРЛИНИНГ ҚЎЛИ ГУЛ

КПСС XXVI съезди қарорлари, СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг ўн биринчи беш йилликка ҳамда 1990 йилгача бўлган даврга мўлжалланган асосий йўналишларида мамлакатимизда малакали ишчиларга бўлган эҳтиёжни тўлароқ қондириш, ҳунар-техника билим юртлари тармоғини ана шу масалани ҳал этишнинг муҳим омили сифатида янада ривожлантириш юзасидан бизнинг система ходимлари олдига жуда катта вазифалар қўйилган. Жумладан, ишчилар синфи ва колхозчи деҳқонлар сафини планли тўлдиришдан иборат. Шу йўл билан замонавий ишлаб чиқаришнинг барча талабларига мос кенг профилли малакали ишчилар тайёрланаётир.

Бугунги кунда билим юртларимиз кадр етказиб бермаётган министрлик ва идоралар бўлмаса керак. Башарти 1970 йили билим юртларимизнинг кундузги бўлимидан 36,5 минг киши ишга юборилган бўлса, ўтган йили бу кўрсаткич 66,5 мингдан ошди.

Бизнинг система йўли билан кадрлар тайёрлашнинг кўпайиши ишлаб чиқариш кучлари тараққиёти ҳамда уларни ишчилар билан тўлдириб бориш проблемаси билан чамбарчас боғлиқ. Бу жиҳатдан ўқув юртларимиз ҳатто бирмунча илдамлаб кетмоқда. Республикамизда ишчи ва хизматчилар сони ўтган йили 1975 йилга нисбатан 24,4 процент, билим юртларида кадрлар тайёрлаш эса 64,8 процент кўпайди. Ўн биринчи беш йилликда ҳам билим юртларимиз малакали ишчилар тайёрлашни янада кучайтирадилар.

Министрлик ва идораларнинг эҳтиёжларини тўлароқ қондириш билим юртлари тармоғини кенгайтиришни, талабаларни кўпайтириш ҳамда бошқа амалий чоралар кўришни тақозо этади. Шу ўринда халқ хўжалиги эҳтиёжлари тўғрисидаги ахборотларни аниқлашнинг ягона системасини яратиш проблемаси кўндаланг бўлиб турибди. Уни муваффақиятли ҳал этиш малакали ишчиларга бўлган эҳтиёжни янада тўлароқ қондириш имконини беради. Эҳтиёжга оид материаллар Ўзбекистон ССР Госплани томонидан ўн биринчи беш йиллик учун малакали ишчи кадрлар тайёрлаш плани лойиҳасини ишлаб чиқишда асос қилиб олинди. Республика ҳунар-техника таълими давлат комитети планида шу муддат ичида билим юртларига 850 минг йигит-қиз қабул қилиш, 700 минг малакали ишчи тайёрлаш режалаштирилган. Ўқувчилар сони ҳам 223 мингдан беш йиллик охирига бориб 334 мингга етади. Бу ҳол 193 та қўшимча билим юрти очишни талаб этади. Қолаверса, мавжуд ўқув юртларини кенгайтириш, устахоналар, ётоқхоналар ва қўшимча ёрдамчи бинолар қуриш зарур.

Министрлик ва идораларнинг ҳунар-техника билим юртларига нисбатан тутаётган йўли қандай? Улар ўзлари учун зарур кадрларни тайёрлаб берадиган масканлар қурилишига бепарво бўлмоқдалар. Кейинги ўн йил мобайнида 36 мингга яқин ўқувчи таълим олиши мумкин бўлган 57 та билим юрти ишга туширилмади. Табиийки, бу нарса министрлик ва идоралар бўйича талабалар қабул қилиш ва кадрлар тайёрлаш плани барбод бўлишига олиб келди.

Халқ хўжалигининг кадрларга эҳтиёжларидан келиб чиқиб, турли идораларнинг ўқув юртлари учун аниқ план топшириқлари ишлаб чиқилиши керак. Ана шунда такрорийликка йўл қўйилмайди, бир касб бўйича ўқитилиб, кейин бошқасига ўргатиш ташвишидан қутилинади.

Бугун Тошкентда иш бошлайдиган Бутуниттифоқ илмий-амалий конференцияда ана шу ва бошқа проблемалар ўрганилади. Конференцияга ҳунар-техника таълими республика ва маҳаллий органлари раҳбарлари, ҳунар-техника таълими давлат комитетининг планлаштириш ишларига мутасадди ходимлари, билим юртлари директорлари, мамлакатимиз бир қанча илмий-тадқиқот институтларининг, министрлик ва идораларнинг ходимлари таклиф этилган. Иттифоқимизнинг турли чеккаларидан келган 250 дан ортиқ қатнашчи уч кун мобайнида «КПСС XXVI съезди қарорлари асосида ҳунар-техника таълими системасида малакали ишчилар тайёрлашни планлаштиришни такомиллаштириш проблемалари» мавзуида кенг кўламда фикр алмашадилар, тажрибаларини ўртоқлашадилар, шонли ишчилар синфи ва колхозчи-деҳқонларнинг ажойиб анъаналарини муносиб давом эттирадиган ворислар тарбиялашнинг яқин беш йилга мўлжалланган йўлларини белгилаб оладилар.

Л. ГОЛЬДЕНБЕРГ,
Ўзбекистон ССР Ҳунар-техника таълими давлат комитетининг бошқарма бошлиғи.

КУБАЛИК МЕҲМОН

Куба Коммунистик партияси Марказий Комитети революцион йўналиш бўлими лекторлар группасининг мудири Рамон Суарес Вега Ўзбекистонда меҳмон бўлиб турди. Кубалик меҳмон Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида қабул қилинди. У республика ҳаёти билан, КПСС XXVI съезди тарихий қарорларини бажаришда Ўзбекистон меҳнаткашлари эришган муваффақиятлар билан танишди.

Рамон Суарес Вега «Ташсельмаш» заводи ишчилари, Тошкент давлат университети студентлари ва ўқитувчилари ҳузурида, Бухоро, Навоий ва Самарқанд шаҳарлари партия-хўжалик активида ва пропагандистлар ҳузурида Куба Коммунистик партиясининг II съезди Озодлик ороли меҳнаткашлари олдига қўйган асосий вазифалар тўғрисида, мамлакатларимиз халқлари ўртасидаги қардошларча муносабатларни ривожлантириш ҳақида лекциялар ўқиди.

(ЎзТАГ).

БИРОДАРЛАШГАН ХАЛҚ БАЙРАМИ ШАРАФИГА

Ўзбекистон жамоатчилиги қардош болгар халқининг миллий байрами — Озодлик кунини кенг нишонламоқда. Республика пойтахти ва Тошкент области жамоатчилиги намояндаларининг 8 сентябрь куни бўлиб ўтган тантанали йиғилиши ана шу тарихий санага бағишланди. Йиғилишда Тошкентда яшаб турган болгар гражданлари ҳам иштирок этдилар. Совет — болгар дўстлиги жамияти Ўзбекистон бўлими правлениесининг раиси А. М. Хўжаев доклад қилди.

Сўзга чиққан нотиқлар биродарлашган халқ Болгария Коммунистик партияси раҳбарлигида босиб ўтган шонли йўл тўғрисида, СССР билан БХР ўртасида узлуксиз мустаҳкамланиб бораётган ҳамкорлик ҳақида гапирдилар, Ўзбекистондаги Тошкент ва Андижон областлари меҳнат коллективлари билан Болгариядаги Хасково ва Ямбол округлари меҳнаткашлари ўртасидаги мустаҳкам муносабатлар, тажриба айирбошлаш қардошлик алоқаларининг самарадорлигини кўрсатувчи яққол мисолдир.

Йиғилиш қатнашчилари Софиядаги Болгар — Совет дўстлиги умумхалқ комитети номига мактуб йўлладилар. Улар бу мактубда ривожланган социалистик жамият қуришда болгар дўстларига янгидан-янги муваффақиятлар тиладилар. Тантана иштирокчилари дўст мамлакат ҳаёти ҳақида ҳикоя қилувчи фотокўргазма билан танишдилар.

Шу куни республиканинг кўпгина корхоналари ва қурилишларида, колхозлари, совхозлари ва ўқув юртларида Болгария социалистик революциясининг 37 йиллигига бағишланган тантанали йиғилишлар, дўстлик кечалари бўлиб ўтди.

(ЎзТАГ).

ВАТАНПАРВАРЛАРНИ ТАРБИЯЛАЙЛИК

8 сентябрь куни бўлиб ўтган республика илмий-амалий конференцияси «КПСС XXVI съезди ва қишлоқ аҳолисини коммунистик руҳда тарбиялашнинг актуал проблемалари» мавзуига бағишланди. Конференцияни республика колхозлар ва совхозлар тарихи жамоатчилик институти Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ҳузуридаги Партия тарихи институти билан биргаликда уюштирди.

Конференция иштирокчилари колхоз ҳаракати ва совхоз қурилиши тарихини, колхоз ва совхоз музейларини ташкил этиш ва уларнинг фаолияти тарихини ўрганиш юзасидан тадқиқот ишлари, ветеран пропагандист ва агитаторларнинг мураббийлик ҳаракати ва фаолиятини такомиллаштириш, қишлоқ хўжалигини социалистик асосда ривожлантиришда Коммунистик партиянинг ролини ёритиш тажрибасини ўртоқлашдилар. (ЎзТАГ).

РИШТОН ФАБРИКАСИ ИШГА ТУШИРИЛДИ

РИШТОН (Фарғона области), 8 сентябрь. (ЎзТАГ мухбири). Ўзбек кулолчилигининг қадимий маркази — Риштонда саноатнинг янги тармоғи бунёдга келди. Бу ерда тўқувчилик фабрикаси — Фарғона тўқимачилик комбинатининг филиали муддатидан бир йил-дан ҳам барвақтроқ ишга туширилди. Фабрика йилига салкам ўн уч миллион квадрат метр ип газлама тўқиб чиқариш қувватига эга.

Қисқа муддатда фойдаланишга топширилган янги корхона Ватанимизнинг замонавий машина-ускуналари билан жиҳозланган. Бу ерда юқори унумли тўқувчилик станоклари ва бошқа станоклар — жами беш юз олтмиштадан кўпроқ машина ўрнатилган. Комбинат маъмурияти янги «Қишлоқ цехи»да ишлаш учун кадрлар тайёрлаш тўғрисида ўз вақтида ғамхўрлик қилиб қўйди. Юзлаб йигит ва қизлар, пахтакорларнинг фарзандлари бош корхонада Фарғонанинг тажрибали тўқимачиларидан ҳунар ўрганиб, ҳозир станокларни бошқармоқдалар.

Корхона ёнида тўқимачиларнинг уй-жой шаҳарчаси қад кўтармоқда. Бу ерда кўп квартирали уй-жой бинолари, 160 ўринли болалар боғчаси, бошқа маданий-маиший объектлар қурилмоқда.

Риштон тўқувчилик фабрикаси — Фарғона тўқимачилик комбинатининг қишлоқда барпо этилаётган учта филиалидан биринчисидир. Яқин кунлар ичида Кировда худди шундай қувватли тўқувчилик фабрикаси ва Бувайдада йигирув фабрикаси ишга туширилади.

Риштон тўқувчилик фабрикаси муддатидан илгари ишга туширилиши муносабати билан ишлатувчиларнинг ва «Ферганаоблколхозстрой» тресті қурувчиларининг тантанали митинги бўлиб ўтди. Митингда СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари В. Э. Димшиц, СССР енгил саноат министри Н. Н. Тарасов, СССР Госснаби раисининг ўринбосари Н. Т. Архипец, Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси Н. Ж. Худойбердиев, Фарғона область партия комитетининг биринчи секретари Ҳ. Умаров иштирок этдилар.

Митингда қайд этиб ўтилганидек, қишлоқлар ва кичик шаҳарларда шундай корхоналарнинг барпо этилиши халқ истеъмол моллари ишлаб чиқаришни кўпайтирибгина қолмай, шу билан бирга Фарғона областининг аҳоли зич яшайдиган районларида меҳнат ресурсларидан оқилона фойдаланиш проблемасини ҳам ҳал этиш имконини беради.

ТЕЖАМКОРЛИК — ДАВР ТАЛАБИ

● КЕНГ ИСТЕЪМОЛ МОЛЛАРИ — ХАЛҚҚА

ФИЛИАЛЛАР — КАТТА РЕЗЕРВ

КПСС XXV съезди номли Наманган абрли шойи газламалар комбинати меҳнат аҳли съездлар йилида юксак сифат ва самарадорликка эришиб, беш йиллик план ва мажбуриятларини муддатидан илгари шараф билан бажаришга ҳозирдан пухта замин ҳозирлашмоқда. Бунинг учун ички резервлар ишга солинмоқда, машина ва механизмларнинг бетўхтов, самарали ишлаши таъминланмоқда. Ўтган йиллларда тўпланган ютуқлар ва тажрибалар оммалаштирилмоқда, таҳлил этилмоқда. Ўнинчи беш йилликда маҳсулот реализация қилиш тўққизинчи беш йилликдагига караганда деярли 5, ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш 4,5 баравар ошишини таъминладик. Ўн биринчи беш йилликнинг биринчи йилида ўтган беш йилликдаги ибратли тажрибалар, иш усулларини янада такомиллаштиряпмиз. Шунинг учун ҳам йилнинг етти ойида планга қўшимча 3.5 миллион сўмликдан зиёд миллий шойи газламалар ишлаб чиқардик. Бу соҳадаги йиллик мажбурият ортиғи билан бажарилди. Коллективимиз ўз имкониятларини чамалаб чиқиб, йил охирига қадар планга қўшимча яна 2.5 миллион сўмликдан зиёд маҳсулот ишлаб чиқаришга аҳд килди.

«Ҳар бир беш йиллик ўз қаҳрамонларини яратади», деган эди ўртоқ Л. И. Брежнев. Республикамиздаги ўн беш нафар ишлаб чиқариш илғорларининг ватанпарварлик ташаббуси бунга ёрқин мисолдир. Бир беш йилликда ўн ва ундан ортиқ йиллик планни бажаришга сўз берган машъал ишчилар қаторида комбинатимизнинг донгдор тўқувчиси, КПСС XXVI съезди делегати Аҳад Тошбоев бор. Корхонамизда унинг издошлари сони ўсмоқда. Наманганлик ишчилардан 128 киши, комбинатимиздан 40 дан ошиқ ишчи ана шу ватанпарварлик ҳаракатига қўшилган. Область партия комитетининг бюро аъзоси Хайринисо Каримова, ипак ўровчи Дилбар Баҳодирова, тўқувчилар Нурмамат Нажмиддинов, Тоҳир Дадамирзаев каби кўплаб меҳнат зарбдорлари келгуси йил календари бўйича меҳнат қилиш билан бирга юзлаб ишчиларни ҳам сифат ва самарадорликка эришишга чорламоқдалар.

Комбинатимиз Енгил саноат министрлигининг гигант корхоналаридан бири ҳисобланади. Яқинда архив материаллари билан таниша туриб, ажойиб бир фактга дуч келдим. Бундан ярим аср муқаддам комбинатимизга асос бўлган «Ривожия» артелида бор-йўғи 30 киши ишлаган экан. Ҳозир корхонада ўша даврдагига қараганда 200 марта кўп ишчи ва хизматчи меҳнат қилаётир. Олти минг кишилик коллективимиз бу йил 110 миллион сўмлик маҳсулот тайёрлайди. Тарихан қисқа муддатда бундай юксалишга республика партия ва ҳукуматининг областимиз экономикасини мустаҳкамлаш ва ривожлантириш, халқимизни кенг истеъмол моллари билан таъминлашни бутун чоралар билан яхшилаш бўйича кўрсатаётган катта ва ҳар томонлама ёрдами туфайли эришдик. Ўтган йилнинг охирида фойдаланишга топширилган ва йилига 7.2 миллион квадрат метр шойи газламалар ишлаб чиқариш қувватига эга бўлган тўқувчилик-тайёрлов корхонаси ана шу оталарча ғамхўрликнинг яна бир ёрқин намойиши бўлди. Мазкур корхона ой сайин 300 минг квадрат метрдан сифатли газлама ишлаб чиқармоқда.

Яқинда коллективимиз яна бир хушхабарнинг шоҳиди бўлди. Наманганда пилла чиқиндиларидан йилига 500 тонна табиий ипак йигирадиган фабрика қурилади. У ишга тушгач, комбинатда меҳнат қилаётганлар сони 10 минг кишига етади. Йилига жами 250—300 миллион сўмлик маҳсулот чиқарилади.

КПСС XXVI съездида ўртоқ Л. И. Брежнев «Халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқаришни кўпайтириш ва сифатини яхшилаш... партиянинг фаровонликни юксалтириш соҳасидаги куч-ғайратида биринчи даражали аҳамият касб этади», деган эди. Комбинат коммунистлари ўз иш фаолиятларида бу кўрсатмаларга қатъий амал қилмоқдалар. Улар халқ истеъмоли молларидан газлама ишлаб чиқаришни ўстириш, унинг сифати, безаги ва хилини кўпайтириш соҳасида тинимсиз иш олиб боришмоқда. Бунинг учун корхоналарни техника жиҳатдан қайта реконструкциялаб, иш жараёнларини автоматлаштириш ва механизациялаш, шунингдек, қишлоқ жойларда корхона филиалларини ташкил этиш бўйича катта тадбирларни амалга оширяпмиз. Маълумки, қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришининг интенсивлаштирилиши, механизация ва техника воситаларининг деҳқон ҳаётига кўпроқ кириб бораётганлиги туфайли қишлоқларда ишчи кучлари ресурслари ортиб қоляпти. Шу сабабдан ҳам аҳоли зич жойлашган қишлоқларда корхона филиалини ташкил этиш орқали маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажмини ўстиряпмиз. Беш йил муқаддам Наманган районидаги Свердлов номли колхоз территориясида кўп вақтдан бери фойдаланилмай келинаётган бинони тўқув цехига мослаштирдик. Керакли жиҳозлар, станоклар ўрнатдик. 1976 йилда бу ерда бор-йўғи 50 нафар ишчи бор эди. Ҳозир филиал атрофидаги Хонобод, Роустон, Тошбулоқ, Ғалча қишлоқларида яшовчи 300 дан ортиқ киши меҳнат қилмоқда. Уларнинг аксарияти ёш йигит ва қизлардир. Бу ерда тармоқ ҳунар-техника билим юртининг курси очилган. Унда малакали мутахассислар ёшларга касб ўргатишади. Цехга янги ишга қабул қилинганлар Аҳад Тошбоев, Нурмуҳаммад Нажмиддинов, Тоҳир Дадабоев, Муҳаррам Расулова сингари уста тўқувчилар ёрдамида ҳунар эгаллашмоқда. Цехда ишлашга иштиёқмандлар сони йил сайин ортмоқда. Бу йил цехга 50 нафар янги ишчи қабул қилинди.

Комбинатнинг тўнғич филиали корхонага катта иқтисодий самара бермоқда. 1978 йилда бу ерда 1 миллион квадрат метр газлама тўқилган бўлса, бу йил 3,5 миллион квадрат метр маҳсулот тайёрланади. Филиал ишчи ва хизматчиларининг намунали ишлашлари учун шароитлар яратилмоқда. Яқинда 140 ўринли болалар боғчаси қурилди. Иккала сменада ишловчиларга ҳам автобуслар хизмат кўрсатади.

Ўн биринчи беш йилликда филиални янада кенгайтириш ниятимиз бор. 300 станокка мўлжалланган цех қурилади. Келажакда цех тўқув фабрикасига айлантирилади. Ўн биринчи беш йиллик охирида ишчилар сони 800 нафарга етади. Ишчи кучини қидириб юрмаймиз. Наманган районидаги қишлоқларда истиқомат қилаётган яна кўплаб ёшлар бу ерда ишлаш истагини билдирмоқдалар.

Учқўрғон районидаги «Учқўрғон» совхозида ҳам филиал ташкил этганмиз. 1977 йилда бу ерда 40 та автомат тўқув станоги ўрнатилди. Шу атрофдаги қишлоқларда яшовчи ёшлар бажонидил бу ерга ишга келишди. Ҳозир уларнинг сони ўсиб бораётганини эътиборга олиб, перегон, тўқув корпуслари қуришни мўлжаллаяпмиз.

Саноат корхоналарининг қишлоқларда филиаллари ташкил этилиши социал ва иқтисодий масаладир. Филиаллар шаҳар билан қишлоқ ўртасидаги тафовутни йўқотишга, қишлоқда турмуш маданиятини ўстиришда катта аҳамиятга эга. КПСС XXVI съезди қарорларида «Маҳаллий аҳоли, хусусан, кишлоқ ёшларидан малакали ишчи кадрлар тайёрлаш кенгайтирилсин», дейилган. Бу кўрсатмаларга амал қилиб, шу беш йилликда Янгиқўрғон ва Норин районларида ҳам комбинатимиз филиалларини ташкил этмоқчимиз.

Комбинат фаолиятида ютуқлар билан бирга фойдаланилмаётган резерв ва имкониятлар, ҳал этилиши лозим бўлган муаммолар бор. Хом ашё ва ресурсларни тежаб-тергаб ишлатиш, ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш, маҳсулот сифатини янада яхшилаш соҳасида ҳали катта вазифалар турибди. Бу йил комбинатдаги жами ишчиларнинг 20—25 процентини меҳнатни ташкил этиш ва ҳақ тўлашнинг бригада методига ўтказамиз. Шу кунларда ишчи ва хизматчиларимизнинг фикри-зикри ва изланишлари ана шу вазифаларни бажаришга ҳамда янги тўқувчилик-тайёрлов корхонаси қувватини шу йилнинг ўзида тўла ўзлаштириш ва газлама ишлаб чиқариш ҳажмини 50—55 процент кўпайтиришга қаратилган.

Комбинат меҳнаткашлари учун турар жойлар, профилакторий ва бошқа маданий-маиший объектлар қурилиши ишлаб чиқаришни ривожлантириш суръатларидан сезиларли даражада орқада қоляпти. Бу соҳада кўпдан буён иш олиб борилаётганига қарамай мазкур қурилишларни кенг кўламда бошлаб юборишга ҳанузгача киришилмаётир. Комбинатимиз коллективи кенг истеъмол моллари ишлаб чиқаришни кўпайтириш, сифати ва хилини яхшилаш бўйича партия ва ҳукуматимиз илгари сурган вазифаларни амалга ошириш учун бундан буён ҳам барча чораларни кўраверади.

К. ЭГАМБЕРДИЕВ,
КПСС XXV съезди номли Наманган абрли шойи газламалар комбинати директори, Ўзбекистон ССР Олий Совети депутати.

ҲАЁТ ҚОНУНИ

САМАРАЛИ ЎРОВ МАТЕРИАЛИ

Пахта тойларини ўрашда қўлланиладиган материалларни ўзгартириш, ўзгартирганда ҳам арзонроғидан фойдаланишнинг имкони йўқми? Наманган нотўқима материаллар фабрикасининг мутахассислари шу ҳақда кўп фикрлашдилар. Мулоҳазалар, мунозаралар натижасида пахта тойларини ўрашда қўлланиладиган материални ўзгартиришга қарор қилинди. Улар бу ўринда синтетик толадан фойдаланишни афзал кўришди.

Хўш, ип газламага қараганда синтетик толадан ўров материали сифатида фойдаланишнинг нима фарқи бор? Бир сўз билан айтганда катта фарқи бор. Биринчидан, синтетик толадан ўров материали учун фойдаланилганда кўп эхтиёж сезилаётган ип газламани бошқа мақсадларда ишлатиш мумкин бўлади. Иккинчидан, синтетик тола ип газламага қараганда пахта тойларини ўрашда пишиқ ва кўркамлиги билан эътиборлидир. Энг муҳими шундаки, янги материал тежамкорликка йўл очди.

Наманган фабрикаси биргина шу областдаги пахта тозалаш саноати корхоналаригагина эмас, балки водийдаги корхоналарга ўров материали тайёрлаб беришнинг кафилини олган. Мутахассисларнинг ҳисоб-китобларига қараганда ип газлама ўрнига синтетик толадан тайёрланган нотўқима материалдан фойдаланиш самаралидир. Унинг самараси йилига 60 минг сўм билан ҳисобланади.

ИЖОДКОР ИШЧИЛАР МАДАДИ

Замонамизда ишчи-яратувчи, ижодкор. У — инженерлик фикрларининг рўёбга чиқишига амалий ҳисса қўшадиган меҳнаткаш инсон. Чирчиқдаги «Электрохимпром» ишлаб чиқариш бирлашмасида иш жараёнларини такомиллаштиришга муносиб ҳисса қўшаётган ижодкор ишчилар сафи тобора кенгайиб бормоқда. Корхонада слесарь Григорий Подорваннинг номини ҳурмат билан тилга оладилар. Ўн беш йилдирки, шу корхонада меҳнат қилади. Ишлаганда ҳам ижодий меҳнати билан минерал ўғит тайёрлаш ҳажмини ошириш, сифатини яхшилаш, таннархини арзонлаштиришга мадад кўрсатиб келяпти. Шу йиллар ичида Григорий Подорван 85 та рационализаторлик таклифи киритди. Бу таклифлар йилига 30 минг сўмдан кўпроқ иқтисодий самара келтирмоқда.

Шаҳардаги пойабзал фабрикасининг токари Н. Иброҳимовнинг номи ҳам коллективда эъзозланиб келади. Унинг ҳисобида 10 минг сўмни тежайдиган рационализаторлик таклифлари бор. Н. Иброҳимов тақдим қилган таклифлар иқтисодий самара берибгина қолмасдан, иш шароитларини яхшилашга, маҳсулот сифатини ошириб боришга ҳам хизмат қиляпти. Ўн биринчи беш йилликда бу ижодкор ишчи камида 55 та рационализаторлик таклифи бериш, шу ҳисобдан корхонанинг 50 минг сўм маблағини тежаш юзасидан олган мажбуриятни бажариш учун ғайрат шижоат кўрсатиб меҳнат қилаётир.

СИФАТГА ЗАРАР ЕТКАЗМАСДАН

«Средазгидропроект» — Бутуниттифоқ «Гидропроект» лойиҳа-қидирув ва илмий-тадқиқот институтининг филиали. Бу коллектив Ўрта Осиёда ва мамлакатимизнинг бошқа республикаларида йирик гидротехника иншоотлари қуриш ишига баракали ҳисса қўшиб келмоқда. Коллектив лойиҳалаштирган барча объектларда ўн биринчи беш йилликда 650 миллион сўмга яқин капитал маблағ ўзлаштириш кўзда тутилмоқда.

Уларнинг бир қисми Ўзбекистонда вужудга келтирилаётган гидроэнергетика иншоотлари қурилишига сарфланади. Республикамизда шу беш йилликда Амударёдаги Туямўйин гидроузели, Чирчиқдаги Ғазалкент ГЭСи, Қорадарёдаги Андижон электр станцияси қурилишлари поёнига етказилади. Қирғизистонда, Тожикистонда ва бошқа жойларда ҳам қатор иншоотлар барпо қилинади. Ўрта Осиёда энг йирик ҳисобланган Роғун гидроузелини қуриш ишлари давом эттирилади. Вахш дарёсида тикланаётган бу электр станциянинг қуввати — 3,6 миллион киловатт. Гидроузел комплексида 8,6 миллиард кубометр обиҳаёт сиғдира оладиган сув омбори ҳам яратиляпти.

Лойиҳачилар партия XXVI съезди қарорларини чуқур ўрганиб, ана шу гидроиншоотларни барпо этиш смета ҳужжатларини арзонлаштириш мажбуриятини олдилар. Улар бу объектларда бажариладиган ишлар ҳажмини тасдиқланган топшириқлардагига қараганда 24,2 миллион сўм арзонлаштириш тадбирларини кўрмоқдалар. Бу — «Гидропроект» институти мамлакатдаги барча объектларда иқтисод қилишни назарда тутган ҳажмнинг бешдан бири демакдир. Коллектив тежамкорлик борасида катта тажрибага эга. Тўққизинчи ва ўнинчи беш йилликлар мобайнида объектларни барпо этиш смета қимматини арзонлаштириш ҳисобига халқ хўжалигига 44,3 миллион сўм тежаб берганди.

Ўн биринчи беш йилликда фан-техника ютуқларидан кенг фойдаланиш, қурилиш ишлаб чиқаришини ташкил этишни ва технологияни такомиллаштириш, маҳаллий қурилиш материалларидан кўпроқ фойдаланиш, электрон-ҳисоблаш техникасини сермеҳнат, инженерлик ҳисоб-китобининг мураккаб жараёнларида қўллаш йўли билан тежамкорликда юқори натижаларга эришиш мўлжаллаб қўйилди. Лойиҳаларда гидроиншоотларни каскад усулида қуриш усулининг афзалликларига суянилмоқда. Хўжакент, Ғазалкент, Курпсой, Тошкўмир ва Бойпазин ГЭСлари қурилишида бу усулнинг самараси яққол кўринди. Бу объектларда олдин қурилган корхоналар саноат базаларидан, йўллардан ва бошқа бинолардан фойдаланиш яхши натижалар бермоқда.

«ҚАҲРАБО ДОН» ХИРМОНЛАРИ

Сирдарё области маккажўхорикорлари бу йил ҳар қачонгидан мўл ҳосил етиштирдилар. Шу кунларда область хўжаликларида дон учун экилган маккажўхори юксак суръатлар билан йиғиштириб олинмоқда. Кўплаб илғор бригадалар, хўжаликлар, районлар халқ хўжалик планлари ва социалистик мажбуриятлар ошириб бажарилгани ҳақидаги ғалаба рапортларига имзо чекмоқдалар.

Ильич райони маккажўхорикорлари йил бошида 3200 тонна «қаҳрабо дон» топширишга аҳд қилган эдилар. Об-ҳаво қийинчиликларини мардонавор енгган район миришкорлари мўлжалдагидан анча зиёд ҳосил етиштирдилар. Шу туфайли улар планга қўшимча 2400 тонна, жами 5600 тонна сара дон топшириш мажбуриятини олишди.

Куни кеча Ильич районидан хушхабар олинди. Маккажўхорикорлар Ватан хирмонига 5660 тонна «қаҳрабо дон» топшириб, қўшимча мажбуриятларини шараф билан бажардилар. Ҳосилдорлик гектар бошига 63 центнерга етказилди. Волков номли, «Правда» газетаси номли, Титов номли совхозларда ҳар гектаридан 80 центнердан хирмон кўтарилди.

Бу муваффақиятга Волков номли совхоз маккажўхорикорлари 1317 тонна, «Правда» газетаси номли совхоз 1310 тонна, Титов номли совхоз 1210 тонна, «Октябрь 60 йиллиги» совхози 450 тонна, Узоқов номли совхоз 400 тонна, Ғафур Ғулом номли совхоз 410 тонна «қаҳрабо дон» топшириб, катта ҳисса қўшдилар. Алексеевский номли, Ҳамид Олимжон номли совхозлар маккажўхорикорлари ҳам катта муваффақиятга эришдилар.

Волков номли совхознинг Исмоил Носиров, Титов номли совхознинг Кенжа Ортиқов, «Правда» газетаси номли совхознинг Саидназар Мамараҳимов бошқарувчилик қилаётган бўлимлари қўшимча мажбуриятларини ҳам ошириб бажардилар.

Район хўжаликларида 100 центнерчилар ҳаракати кенг қулоч ёйдирилди. Бу ўз самарасини берди. Волков номли совхознинг Мўмин Йўлчиев, «Правда» газетаси номли совхознинг Анвар Мирзаев, Ўсган Қоржовов, Титов номли совхознинг Баҳром Эшонқулов, Саидқул Ёрматов бошлиқ бригадалари ҳар гектаридан 95—110 центнердан хирмон кўтардилар.

Ҳосилни йиғиштириб олишда Қўчқор Ҳолдоров, Камол Ёқубов, Олим Хўжаёров, Минаввар Мирзаев, Фанур Калимуллин, Баҳром Эшонқулов, Равил Бекмирзаев, Жўрабой Муҳамедов сингари комбайнчилар жонбозлик кўрсатишди.

Район маккажўхорикорлари ҳосилнинг сўнгги мисқолигача нест-нобуд қилмай йиғиштириб олиш учун барча имкониятларини ишга солишяпти. Айни пайтда келаси йил мўл ҳосилига мустаҳкам замин яратиш чора-тадбирлари амалга оширилаётир.

СУВ ЧИҚИТ БЎЛМАЙДИ

Аму-Занг канали зонасида бунёд этилган янги насос станцияси илгари фойдаланилмаган сув манбаларини ишга тушириш имконини беради. Бу табиий кўллар группаси бўлиб, мазкур кўлларга бир неча йиллар мобайнида каналнинг иккинчи кўтарилишидаги ишлаб турган насос станциясининг ортиқча сувлари оқиб келар эди. Мутахассисларнинг ҳисоблаб чиқишига кўра, бу кўлларда ўн миллион кубометрдан ортиқ сув тўпланган.

Ҳозир бу ерда бешта дизель агрегати ўрнатилган бўлиб, бу агрегатлардан асосий магистралга 800 метрли канал ётқизилган. Кўллардан чиқариладиган сув икки минг гектардан ортиқ пахтазорни суғоришга етади.

«Сурханирстрой» трестига қарашли Аму-Занг механизациялашган кўчма колоннаси қурувчилари канал қазиш ва насосларни ўрнатишни қисқа муддатларда адо этдилар.

(ЎзТАГ).

«Ҳамма ерда, ҳар бир ишда тежамкорлик ва иқтисод режимига қатъий риоя қиламиз!» Тошкент консерва комбинати коллективининг меҳнат шиори шундай. Корхонада хом ашё, материал ва электр энергиясидан фойдаланиш борасида кенг тадбирлар ишлаб чиқилган.

Суратда: корхона химиги Турсуной Жолдибоева иш устида.

В. Белов ва С. Каленский фотоси (ЎзТАГ).

БИЗНИНГ ТАВСИЯЛАР

ДЕФОЛИАЦИЯНИ СИФАТЛИ ЎТКАЗАЙЛИК

КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартиясининг XX съезди қарорларини ҳаётга татбиқ этаётган республикамиз пахтакорлари бу йилги об-ҳаво қийинчиликларини мардонаворлик билан енгиб, давлатга 5 миллион 900 минг тонна «оқ олтин» сотиш юзасидан олинган социалистик мажбуриятнинг муваффақиятли бажарилишини таъминлайдиган даражада мўл ҳосил етиштиришга эришдилар.

Улкан «оқ олтин» хирмони яратиш борасидаги умумхалқ кураши ҳал қилувчи паллага кирди. Ўтган йилларда бўлгани каби ўн биринчи беш йилликнинг биринчи йили йиғим-терим мавсумида ҳам «зангори кема» капитанлари олдинги сафда бўладилар. Бу йил республика механизаторлари 4 миллион тонна ҳосилни машиналар ёрдамида териб олишга аҳд қилишган.

Ана шу мажбуриятнинг бажарилиши ғўза дефолиациясини ўз вақтида, сифатли ўтказишга боғлиқ. Кейинги йилларда машина терими туфайли республикамизда пахта тайёрлаш плани ноябрь ойидаёқ уддаланмоқда. Бу ҳосилнинг нест-нобуд бўлишини кескин пасайтирмоқда, далаларнинг барвақт бўшашини таъминламоқда ва шудгорлашни қулай муддатларда ўтказиш имконини бермоқда.

Йиғим-терим олдидан ғўза баргини тўктириш сифати хом ашё сифатини, терим машиналарининг унумдорлигини, такрорий ишлов бериш ҳажмини, ҳосил йиғим-теримини ниҳоясига етказиш муддатларини белгиловчи омилдир. Шу боисдан дефолиация қилишга қадар хўжаликларда ҳар бир пахта даласи пухта ўрганиб чиқилиши, ғўзанинг биологик ҳолати ҳисобга олинган ҳолда табақалаштирилиши, аниқ пухта иш графиги ишлаб чиқилмоғи зарур.

Дефолиантларнинг ғўзага кучли таъсир этиши ҳаво ҳароратига боғлиқ. Одатда ўртача суткалик ҳаво ҳарорати қанча юқори бўлса, препаратларнинг ўсимликларга таъсири шунча кучли бўлади. Ҳароратнинг юқори бўлиши препаратларнинг ғўза баргларига етиб боришини жадаллаштиради.

Бу йилги шароитда дефолиация муддатларини препаратларнинг самарадорлигига таъсир кўрсатувчи барча омилларини ҳисобга олган ҳолда табақалаштириб белгилаш зарур. Ғўзанинг биологик жиҳатдан етилуви дефолиацияни юксак сифатли ўтказишнинг зарур шартларидан бири ҳисобланади. Дефолиацияни барвақт ўтказиш пахта ҳосилдорлигини пасайтиради, тола ва уруғлик сифатини ёмонлаштиради. Дефолиацияни кечиктириш эса кутилган самарани бермайди: ғўза барги тўкилмайди ва йиғим-терим чўзилиб кетади.

Дефолиацияни очилган чаноқлар сонига қараб бошлаш тавсия этилади. Ўрта толали навлар етиштирилаётган шимолий районларда аксарият ғўзаларда иккита кўсак, марказий районларда иккиучтадан ва жанубий районларда учтадан кўсак очилганда дефолиацияни бошлаш лозим. Ингичка толали навларни дефолиация қилиш ҳар бир тупда 5-6 тадан кўсак очилганда бошланади.

Юқори ҳосилли далаларда ғўза дефолиациясини ҳар бир тупда қўшимча яна биттадан кўсак очилган пайтда бошлаш мумкин.

Ғўзани дефолиация қилиш қисқа муддатларда ўтказилиши лозим. Ишлов берилгандан сўнг орадан 7-8 кун ўтгач, ғўза баргларининг 65-70 проценти тўкилмаса далаларда такрорий дефолиация ўтказилади.

Ғўза баргини тўкиш учун бутифос, хлорат-хлорит кальций, хлорат магний ва бошқа препаратлар қўлланилади. УДМ сериясидаги дефолиантлар ҳам юксак активликка эга бўлган самарали аралашмалар эканлигини кўрсатди. Улар кам заҳарли, атроф-муҳитни заҳарламайдиган, табиатнинг биологик мувозанатига таъсир қилмайдиган препаратлардир. Бу дефолиантларнинг таъсир этувчи моддаси хлорат магнийдир. Унга минерал ўғитлар қўшилганда таъсири бирмунча майинлашади, озуқа моддаларининг барглардан кўсакларга яхши ўтишини таъминлайди. Бунинг оқибатида пахта ҳосилдорлиги пасаймайди. Шуни ҳисобга олиб бу йилги мавсумда барча областларда ғўзани дефолиация қилишда УДМ препаратларидан кенг қўлланиш кўзда тутилаётир. УДМ сериясидаги дефолиантлар компонентларининг миқдори дефолиация қилиш муддатлари ва ғўза ривожининг даражасига қараб белгиланади.

Ўсимликлар ривожи ўртача бўлган, ўрта толали навлар экилган майдонларда дефолиация қилиш сентябрь ойи бошларида ўтказилса, УДМ-1 аралашмаси ҳар гектар ҳисобига 6 килограмм хлорат магний ва 10 килограмм аммофосдан иборат бўлиши лозим. УДМ-2 аралашмаси эса ҳар гектар ҳисобига 7 килограмм хлорат магний ва 10 килограмм карбамид (мочевина)дан иборат бўлади. Ўсимликлар яхши ривожланган пайкаллар учун УДМ-1 аралашмаси 7 килограмм хлорат магний ва 12 килограмм аммофосдан, УДМ-2 аралашмаси 8 килограмм хлорат магний ва 12 килограмм карбамиддан иборат бўлади. Дефолиация бирмунча кечроқ — сентябрь ойининг ўрталарида ўтказиладиган бўлса, ғўзаси ўртача ривожланган далалар учун УДМ-1 аралашмаси гектар ҳисобига 6 килограмм хлорат магний ва 10 килограмм аммофосдан, УДМ-2 эса 8 килограмм хлорат магний ва 10 килограмм карбомиддан ташкил топиши керак. Ғўза яхши ривожланган майдонлар учун УДМ-1 аралашмаси гектар ҳисобига 8 килограмм хлорат магний, 12 килограммдан аммофосдан, УДМ-2 аралашмаси эса 9 килограмм хлорат магний ва 12 килограмм карбамиддан иборат бўлади.

Ривожланиш даражаси ўртача бўлган ингичка толали пахта далалари учун УДМ-1 аралашмаси гектар ҳисобига 9 килограмм хлорат магний ва 12 килограмм аммофосдан, УДМ-2 эса 9 килограмм хлорат магний ва 10 килограмм карбамиддан иборат бўлиши зарур. Ўсимликлар яхши ривожланган майдонлар учун УДМ-1 аралашмаси гектар ҳисобига 10 килограмм хлорат магний ва 14 килограмм аммофосдан, УДМ-2 аралашмаси 10 килограмм хлорат магний ва 12 килограмм карбамиддан тайёрланади.

Такрорий дефолиация қилиш ва агрегатларнинг қайтиш жойларига ишлов беришда УДМ-4 дефолиантидан фойдаланиш тавсия этилади. Бу препарат гектар ҳисобига 8-10 килограмм хлорат магний ва 10-15 килограмм аммиак селитрасидан тайёрланади.

Агар хўжаликларда ғўза дефолиацияси учун бир неча хил препаратлар мавжуд бўлса, майин таъсир этувчи препаратларни биринчи навбатда ишлатиш тавсия этилади. Такрор ишлов бериш пайтида препаратлардан алмашлаб фойдаланишни таъминлаш лозим. Масалан, биринчи дефолиация УДМ-1 ёки УДМ-2 аралашмаси билан ўтказилган бўлса такрорий ишлов беришда хлорат-хлорид кальций ёки УДМ-4 препаратларидан фойдаланиш даркор. Агар биринчи дефолиацияда хлорат-хлорид кальций ишлатилган бўлса, такрорий дефолиацияда УДМ-4 ёки хлорат магний қўлланилади.

Препаратни сарфлаш нормаларини тўғри белгилаш дефолиациянинг самарадорлигини таъминловчи шартлардан биридир. Ғўзанинг бўйи ва ривожланиши, ўртача суткалик ҳаво ҳарорати ва бошқа омилларни ҳисобга олган ҳолда ўрта толали навлар учун хлорат-хлорид кальцийни сарфлаш нормаси гектар бошига 20-25 килограммни ташкил этиши лозим, хлорат магний эса 10-12 килограмм бўлиши даркор. Ингичка толали навлар учун тегишли равишда ҳар бир препарат учун 28-30 ва 13-15 килограмм бўлиши лозим.

Ривожланишдан ортда қолаётган, шунингдек ўсимликлар яхши ривожланаётган аммо очилмаган кўсаклар кўп бўлган далаларда бирмунча кейинроқ дисикация ўтказилади. Ўрта толали навларни дисикация қилиш учун УДМ-4 аралашмасидан (гектар ҳисобига 18-15 килограмм хлорат магний ва 15-20 килограмм аммиак селитраси), гектар ҳисобига 25-30 килограмм хлорат магний ёки 45-50 килограммдан хлорат-хлорид кальций препаратларидан фойдаланилади. Ингичка толали навлар учун эса гектар бошига 30-32 килограмм хлорат магний сарфланади.

Препаратларни тўғри тайёрлаш, суюқликни сарфлаш нормаларини тўғри белгилаш ва тегишли техника воситаларидан фойдаланиш дефолиация самарадорлиги учун муҳим шартлар ҳисобланади.

Самолётлардан фойдаланилганда санитария нормаларига қаттиқ риоя қилиниши керак. Самолёт ва вертолётларни эрта тонгдан то соат 11-12 гача, кечқурун эса қуёш ботгунча 3-4 соат ишлатишга рухсат этилади. Самолётларнинг учиш баландлиги 5 метрдан ортиқ бўлмаслиги керак.

Ғўзани дефолиация қилишда осма пуркатичлардан кенг фойдаланиш, мавжуд ер аппаратларининг юксак унум билан ишлашини таъминлаш даркор.

Дефолиация авиация ёрдамида бажарилганда суюқлик сарфи гектар бошига 100-150 литрни, ер аппаратларидан фойдаланилганда эса 400-600 литрни ташкил этиши лозим. УДМ сериясидаги дефолиантлар эритмасини тайёрлаётганда технологияга қаттиқ риоя қилиш керак.

УДМ-1 дефолиантлари эритмасини тайёрлаш учун белгиланган миқдордаги аммофос идишдаги сувга туширилади ва камида бир соат насос ёрдамида аралаштирилади. Кейин эритма металл тўр орқали асосий идишга ўтказилади ва белгиланган миқдорда хлорат магний аралаштирилади. Аралашма тўлиқ эригунча қўзғаб турилади.

УДМ-2 ва УДМ-4 аралашмасининг эритмалари қуйидаги тартибда тайёрланади. Сувли идишга белгиланган миқдорда хлорат магний солинади ва тўлиқ эригунга қадар насос ёрдамида аралаштирилади. Олинган эритмага белгиланган миқдорда карбамид (мочевина) ёки аммиак селитраси солинади ва компонентлар тўлиқ эригунча қўзғаб турилади.

УДМ сериясида дефолиантлар эритмаси самолётларга заправка қилинишдан олдин насослар ёрдамида 15-20 минут пухта аралаштирилиши лозим.

Республиканинг кўпгина областлари ва районларида ҳосил эрта пишиб етилаётган майдонлар бор. Тошкент, Наманган, Сирдарё ва Қашқадарё областларининг пешқадам хўжаликлари ана шу пахтазорларни дефолиация қилишга киришдилар. Ҳозир ғўзани дефолиация қилиш ишларини бутун чоралар билан кучайтириш, биринчи кунданоқ иш сифати устидан қатъий назорат ўрнатиш даркор.

Ушбу тавсиялар Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги министрлиги, «Узсельхозхимия» республика илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси ва СоюзНИХИ мутахассислари томонидан тайёрланган.

АХБОРОТ

СУРХОНДАРЁ

НАСОСЛАР ИШГА ТУШИРИЛДИ

«Сурханирстрой» трестининг азамат коллективи Аму-Занг насос станциясининг тўртинчи навбатини муддатидан олти ой олдин қуриб битказди. Унинг ёрдамида Амударёдан секундига 18 кубометр сув тортиб олинади. Термиз, Ангар ва бошқа жанубий районлардаги 20 минг гектар экинзор обиҳаёт билан таъминланади, янги иншоот базасида минглаб гектар қўриқ ерлар ўзлаштирилади.

ҚЎРИҚХОНА БОЙЛИКЛАРИ

«Орол пайғамбар» қўриқхонаси энг ажойиб масканлардан бири ҳисобланади. Бу қўриқхона мамлакатимиздаги 130 қўриқхона орасида асосий ўринлардан бирини эгаллайди. Унинг майдони 4000 гектарга яқин ерга жойлашган. Қўриқхонада қадимий чангалзор ва тўқайзорлар, қум барханлари, тепалик ва жарликлар дастлаб қандай бўлса шундайлигича сақланиб қолган. Унда турли-туман манзарали ва ёввойи мева дарахтлари ўсади. Бу ерда қушларнинг 114 тури, ёки СССРдаги жами қушларнинг 15 проценти шу ерда яшаши аниқланди.

Оролда ёввойи қамиш мушуги, тўнғиз, тулки, бўри, қуён, чия бўри, товуслар ва бошқа ўнлаб хил ҳайвонот олами, ноёб заҳарли илонлар — капча, гурзи, қум эфаси, кўлвар илонлар бор. Қум ва барханларда ноёб кўк эчкиэмар, чўл калтакесаклари, тошбақалар жуда кўп. Қисқаси «Орол пайғамбар»да ҳозирги пайтда 17 тур сут эмизувчилар, 2 тур сув ҳайвонлари ва балиқларнинг 28 тури борлиги аниқлаб, рўйхатга олинди.

ШИФОБАХШ ИЧИМЛИК

Бойсун районидаги «Дарбанд» йилқичилик совхози меҳнат аҳли инсон саломатлиги учун ғоят зарур бўлган қимиз ишлаб чиқариш усулларини ўрганиб, бу шифобахш ичимликни меҳнаткашларга йил сайин кўплаб етказиб бермоқда. Ўтган йили областдаги турли касалхона ва шифохоналарга 35 тонна аъло сифатли қимиз берилди. Йилқибоқарлар бу йил камида 40 тонна қимиз етиштириш мажбуриятини олиб, кунига она йилқилардан 100-120 килограммдан сут соғиб олмоқдалар. Улар шу йилнинг ўтган даври мобайнида 27 тоннадан зиёд қимиз жўнатдилар.

А. ХАЛИЛОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ДИЙДОР

ҲЕЧ КИМ ВА ҲЕЧ НАРСА УНУТИЛМАЙДИ

1944 йилнинг 18 октябрь куни. Югославиянинг пойтахти Белград шаҳрида ҳар бир бино, ҳар бир кўча ва квартал учун шиддатли жанглар борарди. Кўчанинг у бетида немислар. Бу бетида эса, театр биносига бизникилар ўрнашиб олган эдилар. Фашистлар иккита йирик калибрли пулемётдан тинимсиз ўт очиб, ҳужумни тўхтатиб турарди.

— Старшина Ерешченко! Сержант Абдуллаев билан душман пулемётчиларининг ўрнини аниқлаб, йўқ қилиб ташланг! — Батальон командири капитан Боевнинг буйруғи янгради.

— Есть! — Автоматчилар ерга қапишиб олганларича кўчанинг нариги томонига эмаклаб кетдилар. Ўқлар дўлдек ёғиларди. Уларни бизникилар орқадан автомат ва пулемётларнинг ўти билан пана қилиб турдилар.

— Подвалга тушамиз, Ҳасан, подвалга! — Ерешченко Ҳасанга қараб бақирди. Аммо бу пайтда Ҳасан оёғидан оғир яраланиб зўрға судралаётган эди. Ерешченко ярадор дўстини елкасига олдида, бино тагигача эмаклаб келди. Автомат қўндоғи билан подвал деразасини бузиб, уни пастга олиб тушди. Подвалда ҳеч ким йўқ бўлиб, матрац ва караватлар уймалашиб ётарди.

— Сув! Сув бер!

— Жим, жим! Немислар эшитиб қолади. — Николай кафти билан ярадор дўстининг оғзини беркитиб турдида, сўнг ўзининг ич кўйлагидан бир парчасини шарт узиб олди ва Ҳасаннинг қонга беланган оёғининг яраланган жойини тепасидан чандиб боғлаб ташлади.

Николай подвал эшигининг тирқишидан ташқарига қараган эди, нафасини ютқудек бўлиб қотиб қолди. Эшикдан атиги беш-олти метр нарида икки фашист солдати пулемётга ёпишганича бизникиларни ўққа тутарди.

— Сезишмабди бизни, лаънатилар! — хаёлига келган фикрдан қувониб кетди у. Николай Ерешченко эшикни бир тортиб очди-да автоматдан қаторасига ўқ узиб, пулемётчиларни ётган ерида ер тишлатди. Топшириқ бажарилган эди. У Ҳасанни подвалдан кўчага олиб чиққанида батальон анча илгарилаб кетган эди.

Ҳасан Абдуллаев госпиталда кўзини очди-

— Омадингиз бор экан, алоқачи қиз Клавдиянинг қони қонингиз группасига тўғри келиб қолди. — деди врач Ҳасаннинг ярасини кўздан кечирар экан.

У госпиталда тўққиз ой ётди. Сўнгра биринчи группа инвалиди бўлиб, Тўрақўрғонга қайтди.

Бир куни унинг қўлига Константин Симоновнинг «Халхинголдан Берлингача» китоби тушиб қолди. Унда «Николай Ерешченко» сарлавҳали алоҳида ҳикоя бўлиб. уни Белградни озод қилишда қаҳрамонлик кўрсатгани, ўзбек йигити Абдуллаев билан душман пулемётчиларини йўқ қилиб, қисмларимизнинг ҳаракатига йўл очиб бергани айтилганди.

Ҳикоя унга узоқ вақт тинчлик бермади. Жанг хотираларини қайта-қайта ёдига солаверди. Чунки воқеа айнан унинг ўзи ҳизмат қилган, Сталинград остоналарида жангга кириб Харьков, Киевни озод қилиб, Днепр дарёсини кечиб ўтган, Болгария, Румыния учун бўлган жангларда иштирок этган Қизил Байроқли 73-Сталинград-Дунай дивизиясининг 214-гвардиячи ўқчи полки тўғрисида борарди. Бу полкка чиндан ҳам Яшченко командирлик қилган эди.

«Правда» газетасининг 1979 йил 22 июнь сонида Тўрақўрғон район, Бураматут қишлоқ Совети, Гулқишлоқ участкасида яшаётган ўқитувчи Ҳ. Абдуллаевнинг «Бу Белградда бўлган эди» сарлавҳали мақоласи босилиб чиқди. Кўп ўтмасдан унинг номига хатлар кела бошлади. Молдавия ССРнинг Григорийпольский ва Новоаненский район партия комитетлари ва уруш ветеранлари советидан учрашувга таклифнома келди. 73-дивизиянинг ветеранлари Ҳ. Абдуллаев мақоласини ўқиб, учрашувга қарор қилган эдилар.

Унинг қуролдош дўстларидан кўпчилиги ҳаёт эди. Григорийпольский вокзалида Ҳасанни Совет Иттифоқи Қаҳрамони, запасдаги майор Николай Ерешченко кутиб олди. Жанговар дўстлар бир-бирларининг қучоқларига отилдилар.

— Биз ўшанда сени санитарга топшириб, илгарилаб кетдик. Сени роса ўйладим. Тўғрисини айтсам, тирик қолишингга кўзим етмаган эди. Кўп қон йўқотганингдан дока бўлиб кетгандинг, — деди Н. Ерешченко. — Константин Симонов биз ҳақимизда ёзган. У 1944 йилнинг 24 октябрида, ўша сен ярадор бўлган кундан роппа-роса 6 кун ўтгач, Белградга келиб, бизнинг ҳақимизда маълумот олган эди. Аммо исмингни билмаган экан...

Молдавия тупроғида бир умр унутилмас учрашувлар бўлди. Гвардиячи сержант Ҳ. Абдуллаев собиқ полк командири, Совет Иттифоқи Қаҳрамони генерал-майор Яшченко, собиқ батальон командири М. Ф. Боев, собиқ батальон комиссари В. М. Окопян ва бир қанча жанговар дўстлари билан учрашди. Майор Николай Ерешченко Ҳ. Абдуллаевни кўксига орден ва медаллар таққан аёлга рўпара қилар экан:

— Сен, бу аёлни танийсанми? — деб сўради. Ҳасан ака аёлга тикилар экан, юраги алланечук ҳаяжонланиб кетди. Аммо таний олмасдан ҳайрон бўлиб жилмайди.

— Гололобокова Клавдия Федоровна! Танигандирсан энди, — деди Николай шўх оҳангда.

— Клавдия!!! Ҳасан Абдуллаевнинг ранги оқариб кетди. Синглим! Улар бир-бирларининг қучоқларига отилдилар. Ҳар иккисининг ҳам кўзларидан ёш қуюлардн.

— Қандай қилиб ҳам танимайсан ахир, Ҳасанчик, томирларингда менинг қоним уриб турганидан кейин!

Ҳа, бу аёл ўша полк алоқачиси, Ҳасан оғир ҳолда ётганида унга қонини берган меҳрибон халоскори Клавдия эди.

Қуролдошлар қаттиқ жанглар бўлиб ўтган жойларда бўлиб, ўша оловли кунларни ёдга олдилар. Генерал Яшченко ҳозир Челябинскда, В. М. Окопян Ереванда, Николай Ерешченко Приднепропетровскда яшаётган эдилар. Бу ажойиб рус, украин, арман, ўзбек, молдаван кишиларининг дўстлиги қонли жанг майдонларида туғилиб, синовдан ўтган эди.

Ана шу учрашувлардан сўнг собиқ полк командири генерал-майор Яшченко, батальон командири М. Ф. Боев, комиссар В. М. Окопян ҳамда Н. Ерешченколар СССР Мудофаа министрлигига, Қизил Байроқли 73-Сталинград-Дунай дивизиясининг ветеранлар Советига мактуб йўллаб, гвардиячи сержант Ҳасан Абдуллаевни Югославиянинг пойтахти Белград шаҳрини озод этишда кўрсатган мардлиги учун мукофотга тақдим этилганлигини, аммо у узоқ вақт госпиталда ётиб бундан бехабар қолганлиги, мукофот эгасига тегмаганлигини маълум қилдилар.

Яқинда Ҳасан аканинг кўксини «Белградни озод этганлиги учун» медали безади.

А. АБДУЖАЛИЛОВ,
Наманган области.

ФАН ВА ТЕХНИКА ЯНГИЛИКЛАРИ

ДЕНГИЗ ВА ДАРЁЛАР УЧУН ТЕРМОМЕТР

Самолёт денгиз устида учиб боради ва унинг ичидаги лаборатория махсус пульти ёнида ўтирган метеоролог акваториянинг белгиланган нуқталаридаги сув ҳароратини белгиловчи рақамларини кўриб туради...

В. И. Ульянов — Ленин номидаги Ленинград электротехника институтининг мутахассислари океанографлар билан ҳамдўстликда яратган инфрақизил радиометр шундай имкониятларни очиб беради.

Бу дистанцион термометр ўзидан аввалги шундай термометрларга нисбатан анча ихчам бўлиб, вибрацияга бефарқлиги билан айниқса муҳимдир. Унинг ёрдами билан масалан, гидрологлар муз кўча бошлаш вақтини прогноз қилиш мақсадида Сибирь дарёларини температура съёмка қилиб чиқдилар.

Сахалин балиқчилари балиқ тўдаларини излашда Ленинградда ясалган шу прибордан фойдаландилар. Қишлоқ хўжалиги ҳам радио метр ишлатилса бўладиган соҳа бўлиб чиқди. Масалан, у Украинада дала ишларининг қачон энг мақбул муддатларда ўтказилишини аниқлашда ёрдам беради. Авторларнинг фикрича, бу янгилик баъзи технологик жараёнларни контрол қилиб туришда ҳам истиқболлидир.

ҲАМКОРЛИК КЎПРИГИ

«Кон-Тики», «Ра», «Тигрис» сўзларида олис-олисларга сафар қилиш романтикаси туюлади. Норвегиянинг машҳур саёҳатчиси ва олими Тур Хейердал бошлаган ғаройиб кемалар худди асрлар оша океанлар юзига чиққандек бўлди.

Озарбайжонда олиб борилаётган археологик ва палеонтологик тадқиқотлар билан танишиш учун СССР Фанлар академиясининг таклифига биноан Бокуга келган Тур Хейердал билан ТАСС мухбири суҳбатда ундан:

— Янги экспедицияларга тайёрланяпсизми! — деб сўради.

— Менда келгусига мўлжалланган экспедиция режалари йўқ. Экспедиция — илмий ишнинг бир қисмигина бўлиб, энди у иш юришмаган тақдирдагина ташкил қилинади. Мен қадимги дунёнинг баъзи сирларини очиш учун тадқиқотлар олиб боряпман. Шунда кабинетда ўтириб топиб бўлмайдиган янги исботлар керак бўлиб қолиши эҳтимолдан холи эмас. Ҳозир биз «Тигрис»ни такомиллаштиряпмиз. Сўнгги саёҳат ана шу кемада қилинган. Ишлар ГФРда шу қамиш кемаларнинг икки метрли модели билан олиб борилмоқда. У аэродинамик трубада ва денгизда синаб кўрилмоқда. Менинг топшириғимга биноан, бир группа ҳинд студентлари соҳил бўйидаги балиқчиларнинг посёлкаларини айланиб, кеманинг сузувчанлигини яхшилаш учун улар кемани нима билан мойлашларини аниқляптилар.

— СССРда ҳамма китобларингиз нашр қилинган. Ҳозир нима устида ишлаяпсиз, ижодингиз мухлисларини нима билан қувонтирмоқчисиз!

— Ҳозир ёзаётган китобимнинг материалини 25 йил йиққанман. У мен ҳозиргача, жамики ёзганларим ичида илмий материалларининг кўплиги жиҳатидан энг тўласи бўлади. Лекин бу китоб экспедициялар ҳақидаги ҳисобот эмас. (Зеро китобда шу экспедицияларнинг натижалари ҳам ўз аксини топади). Атлантика океани ва Ҳинд океани орқали қадимги қатнов йўлларини тадқиқ этиш — шу ишнинг асосий мавзуидир.

Йил охирига бориб Совет Иттифоқида «Қадимги одам ва океан» деган китобим, келаси йили эса «Пасхи оролининг санъати» деган китобларим чиқади. Бошқа ҳамма китобларим сингари бу китобларни ҳам Лев Жданов рус тилига таржима қилган. У мен билан Бокуга келиб, шу суҳбатимизни олиб боришда бизга ёрдам бериб турганлигидан беғоят хурсандман.

Биз «Москва» меҳмонхонасида ўтирибмиз. Тур Хейердал бирмунча ҳорғин кўринади. Хабаровск—Москва ва Москва—Боку рейси билан учиш ҳатто шундай толмас саёҳатчига ҳам таъсир этган. Лекин меҳмоннинг кўзи чақнаб турибди ва у ўй-фикрларини мароқ билан баҳамлашмоқда.

— Мен ҳозиргина Узоқ Шарқдан учиб келдим. Ажойиб ўлка. Находкани кўрдим, янги Восточний порти қурилишини томоша қилдим. Бу порт Байкал-Амур магистралини океанга олиб чиқади. Мен атроф-муҳитни булғамай қурилиш билан шуғулланиш мумкинлигига қаноат ҳосил қилдим. Узоқ Шарқда баланд даражада бўлган илм-фаннинг тараққиёти билан қизиқиб танишдим. Мен Тинч океан ҳавзасида ҳамкорлик қилиш проблемаларига бағишланган халқаро семинарда қатнашиш шарафига муяссар бўлдим. Бу жуда муҳим проблемадир. Инсон кема қуришни билганидан бери океан халқларни бир-биридан ажратмаган, балки бирлаштириб келган. Планетамиздаги энг катта океан—Тинч океани келгусида ҳам шундай мустаҳкам «ҳамкорлик кўприги» бўлиб қолиши умидидамиз.

— Ёшларга қилган мурожаатларингизда одамларни бир-бирларидан ажратиб турувчи ғовларни бартараф этиш учун ҳамма ишларни қилишга неча бор даъват этиб келгансиз. Жаҳонда кескинликнинг ўсиши, янги ажал қуролларининг пайдо бўлиши муносабати билан шу проблеманинг муҳимлиги ошмадимикин!

— Совет Иттифоқида олимлар, ишчилар судентлар билан учрашдим. Ер юзида тинчликни сақлашдан иборат катта истак уларнинг ҳаммасини бирлаштириб турганлигига менда заррача ҳам шубҳа йўқ. Уларнинг ҳар бири бунинг учун мумкин бўлган ҳамма ишни қилаяпти. Бугунги кундаги тараққиёт нейтрон бомба назариётчилари ва практиклари ваъзхонлик қилаётганларидек янги хил қурол яратишдан эмас, балки бундай қуроллардан халос бўлишдан иборатдир. Ақлимни танибманки, одамларни қирадиган янги воситаларнинг яратилишига қарши норозилик билдирибгина қолмай, уларга қарши курашиб ҳам келдим. Ёшларни ҳам шунга даъват этаман.

— Озарбайжон билан учрашувдан олган таассуротларингиз қандай!

— Кейинги йилларда Совет Иттифоқига олтинчи марта келишим, лекин Озарбайжонни биринчи бор кўришим. Буларда географлар, тарихчилар, археологлар, этнографларнинг ишлари билан қизиқиб танишдим. Боку яқинидаги Гобустонда қояларга чизилган тасвирлар менда ниҳоятда катта таассурот қолдирди. Қадимги рассомлар тошга кишиларнинг, қайиқларнинг тасвирларини ўйганлар. Бу қайиқлар қамишдан ишланган бўлиши мумкин ва Месопотамияда мен шунга ўхшаган суратларни учратгандим.

Республиканинг аҳолиси билан учрашувлар мени кўп хурсанд қилди, улар менинг дўстларим бўлиб қоладилар, деган умиддаман. Бу кишиларнинг нималарни қураётганликларини, қандай келажакни бунёд этаётганликларини кўриш менга ҳузур бахш этди. Булар эртанги кунга ва планетамизнинг келажаги тинч бўлишига ишончи комил кишилардир.

СПОРТ

БУГУН БОКС БЎЙИЧА СССР ЧЕМПИОНАТИНИНГ ҲАЛ ҚИЛУВЧИ БАҲСЛАРИ ЎТКАЗИЛАДИ

ОЛТИН МЕДАЛГА ДАЪВОГАРЛАР

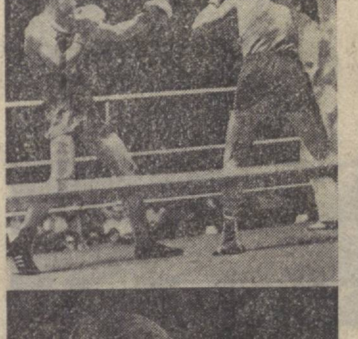

Ўн кундан бери давом этиб келаётган кураш бугун ниҳоясига етади. Чемпионлик учун 300 га яқин боксчи қизғин баҳслашди. Шулардан фақат 24 нафаригина бугун чемпионатнинг олтин медалларига даъвогар бўлиб турибди. «Чарм қўлқоп» усталари ҳал қилувчи учрашувларда куч синашиш учун бир неча бор рингга чиқиб, астойдил маҳорат кўрсатдилар. Мусобақанинг финалида қатнашаётган боксчини аслида чемпионатнинг кумуш медали совриндори деса ҳам бўлади.

Маълумки, ҳал қилувчи баҳслар беаёв спорт курашлари остида ўтади. Боксчининг қобилиятию маҳорати, толмас иродасию шижоати ана шу учрашувда асқотади. Зеро матонат билан кураша билган боксчи чемпионлик номига мушарраф бўлиши мумкин. Бу борада республикамиз боксчилари ҳам ишончни оқлашга астойдил ҳаракат қилишяпти. Вакилларимиздан тўрт нафарини ярим финалга чиққани ҳақида маълум қилган эдик. Улардан учовлони муваффақият қозониб, олтин медалларга талабгорлик қилмоқда. Фақат 91 килограмм вазнли пахтакорчи Григорий Могилин имкониятни бой бериб, чемпионатнинг бронза медали билан кифояланди. У ярим финал баҳсини украиналик Владимир Герой билан муваффақиятли бошлади. Учрашувнинг биринчи қисмида устун келди, аммо ҳужумкорликка берилиб, кучини беҳуда сарфлади. Бундан фойдаланган В. Герой рақибига кетма-кет уч марта нокдаунли зарба бериб, зафар қучди.

Ангренлик умидли боксчи Зоир Абдуқодиров мухлисларни мамнун этди. Эндигина 18 баҳорни кўрган бу спорт мастери кумуш медаль учун курашни тажрибали боксчи билан ўтказганига қарамай, мардонавор «жанг» қилди. Зоир РСФСР вакили, халқаро классдаги спорт мастери А. Клюевни танг аҳволда қолдирди. Учала раунд мобайнида ҳакамлар Зоирнинг қўли баландлигини маълум қилиб турдилар. Учрашув тугаб, бонг урилганда боксчимизнинг қўли баланд кўтарилди, ишқибозлар олқиши янгради.

Саралаш учрашувларини СССРда хизмат кўрсатган спорт мастери А. Кошкинни енгиш билан бошлаган ўзбекистонлик армиячи С. Василенко билан таниқли боксчимиз, халқаро классдаги спорт мастери Владимир Шин олтин медалга даъвогарлик қилмоқдалар. Сергей бу сафар қозоғистонлик динамочи В. Чепайкиндан устун келди. У учрашувни кўтаринки руҳда давом эттириб турган бир пайтда рақибининг чеккаси қонаб, рингни тарк этишга мажбур бўлди. Владимир Шин эса маҳорат бобида ўзидан қолишмайдиган арманистонлик халқаро классдаги спорт мастери А. Николян билан баҳслашди. Владимирнинг бу рақиби чемпионат бошидан бери мутахассисларда яхши таассурот қолдираётган эди. Афсуски, у вакилимизнинг кучли зарбларига бардош беролмай, бронза медаль совриндори бўлиб қолаверди.

Шундай қилиб, бугун Тошкентдаги Марказий «Юбилей» спорт саройида ўрнатилган катта рингга боксчилар сўнгги бор кўтариладилар. Ҳал қилувчи баҳсда кимларнинг ғолиблик супасига кўтарилиб, кўксига олтин медаль тақиши уларнинг ғайрат-шижоатига боғлиқдир. Ҳозирча РСФСР вакилларидан етти нафари курашга ҳозирланиб турган бўлса, арманистонлик боксчилардан беш нафари чемпионликни кўзламоқда. Фақат қозоғистонлик боксчилар ҳал қилувчи баҳслар олдида мавқеларини бўшаштириб юбордилар. Қардошларимизнинг етти боксчиси ярим финал баҳсида ютқазиб, чемпионатнинг бронза медаллари билан чекланишди. Финалчилар орасида Украина, Ленинград ва литвалик «чарм қўлқоп» усталари ҳам бор.

Ҳ. НОСИРОВ.

Суратларда: (юқоридан). 1. Тошкентлик В. Шин қизғин баҳсда. 2. Моҳир боксчимиз С. Василенко (чапда) учрашув пайтида. 3. Ангренлик З. Абдуқодиров билан республикада хизмат кўрсатган тренер Б. Норкин.
Л. Гусейнов фотолари.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 — Гимнастика. 10.05 — Мультфильмлар. 10.35 — Орлёнок. 11.35 — Киносаёҳатчилар клуби. 12.35 — Г. Соколов концерти. 13.30 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.10 — Концерт. 16.30 — Горичилар, қаердасиз! 17.00 — Рус тили. 17.30 — Ёшлар адреслари. 18.30 — Фан оламида. 19.00 — Қувноқ нотачалар. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Болгар халқининг миллий байрами. 21.30 — Время. 22.00 — Футбол. ЧССР — Уэльс. Жаҳон чемпионати саралаш учрашуви. Танаффусда — Дунё воқеалари.

МОСКВА-IV. 9.00 — Время. 9.45 — Ҳужжатли фильм. 10.05 — Немис тили. 10.35 — Астрономия. 11.05 — Ўқув кўрсатуви. 11.35 — Астрономия. 12.05 — Немис тили. 12.40 — Умумий биология. 13.10 — Ота-оналар, Сизлар учун. 13.40 — Ўқув кўрсатуви. 14.10 — А. Островский. Момақалдироқ. 14.55 — Зоология. 15.20 — Музика. 15.50 — Д. Бедний. Революция куйчиси. 16.45 — Ҳужжатли фильм. 19.30 — Сув спорти бўйича Европа чемпионати. 20.15 — Бир актёр театри. 20.50 — Концерт. 21.15 — Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар. 21.30 — Время. 22.05 — Бўрилар орасида ёлгиз. Бадиий фильм. 3-серия.

ТОШКЕНТ-I. 11.30 — Болалар учун фильм. 12.00 — Шеърият дафтаридан. 12.30 — Катта йўл. 18.20 — Мультфильм. 18.30 — Ёшлик. 19.00 — КПСС XXVI съезди қарорлари — ҳаётга! 19.30 — Ахборот. 19.45 — Бокс бўйича СССР чемпионати. Финал. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Қизлар гулдастаси. 21.30 — Время. 22.00 — КПСС XXVI съезди қарорлари — ҳаётга. 22.20 — Икки солдат ҳақида қисса. Бадиий фильм. 23.40 — Бугун оламда нима гап?

ТОШКЕНТ-II. 18.05 — Қўғирчоқ фильм. 18.20 — Эстетика асослари. 18.50 — Болгария озод этилган кунга. 19.30 — Пойтахт области далаларида. 20.00 — Янгиликлар. 20.20 — Менинг тақдирим. Бадиий фильм. 1-серия. 21.30 — Марказий телевидениенинг IV программаси.

РАДИО

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Эстрада концерти. 9.35 — Экран куйлари. 11.15 — Машина теримини юқори даражада ўтказиш — муҳим иқтисодий омил. 11.25 — Ёшлар учун концерт. 12.10 — Узбекистан индустриальний. 13.00 — Озуқа тайёрлаш кундалиги. 14.00 — Дефолиацияни сифатли ўтказамиз. 19.25 — Ўзбек куйларидан «Насруллаи». 20.50 — Болгариянинг миллий байрами. 21.00 — Лирика альбоми. Ҳ. Олимжон шеърлари. 21.20 — Қишлоқ меҳнаткашлари учун концерт. 22.30 — Радиотингловчилар талабига биноан концерт. 23.10 — Бокс бўйича СССР 47-чемпионатида. 23.20 — Дам олиш концерти.

РЕСПУБЛИКА КИНОФИЛЬМЛАР ПРОКАТИ КОНТОРАСИ
КИНОТЕАТРЛАР ЭКРАНЛАРИГА
ЯНГИ БАДИИЙ ФИЛЬМЛАРНИ ЧИҚАРАДИ

«ЖАВОБ ЮРИШ»

Сценарий муаллифи — Е. МЕСЯЦЕВ.
Постановкачи режиссёр — М. ТУМАНИШВИЛИ.
Ролларда: Борис ГАЛКИН, Михай ВОЛОНТИР, Вадим СПИРИДОНОВ, Анатолий КУЗНЕЦОВ, Анатолий РОМАШИН, Елена ГЛЕБОВАлар қатнашадилар. Бу фильм катта ҳарбий ўқув машғулоти пайтида бўлиб ўтган йирик операция эпизодлари ҳақида ҳикоя қилади.

«МОСФИЛЬМ» КИНОСТУДИЯСИ МАҲСУЛОТИ.

«АЁЛЛАР ЖИДДИЙ ҲАЗИЛ ҚИЛАДИЛАР»

Сценарий муаллифи ва постановкачи режиссёр — Константин ЕРШОВ.
Ролларда: Леонид ФИЛАТОВ, Михай БИТНИИ, Ирина МЕЛЬНИК, Анатолий АДОСКИН, Александр АНУРОВ, Михаил СВЕТИН.
Бу фильм инсоннинг улғайиши, севги ва бахт излаши ҳақида ҳикоя қилади.

А. ДОВЖЕНКО НОМЛИ КИНОСТУДИЯ МАҲСУЛОТИ.

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **Москва Давлат циркининг хайрлашув гастроллари.**

Театр

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 9/IX да **Олтин девор,** 10/IX да **Кузнинг биринчи куни,** 11/IX **Ун учинчи раис.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 10/IX да **Тўйдан олдин томоша,** 11/IХда **Тошкентнинг нозанин маликаси.**

Тошкент политехника институти ижтимоий фанлар факультети деканати ва КПСС тарихи кафедраси коллективи катта ўқитувчи Р. Умаровга отаси

Отабек УМАРОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Редакция адреси: 700000, Тошкент—П, Ленин кўчаси, 41.

ТЕЛЕФОНЛАР: редактор — 33-65-45, 32-53-04; редактор ўринбосарлари — 33-06-83, 32-55-04, 33-44-55, 32-55-05; масъул секретарь — 33-79-14, 32-53-05; секретариат — 33-72-83, 32-53-06, 32-54-11; БЎЛИМЛАР: партия турмуши — 33-34-69, 32-53-97, 32-57-19; марксизм-ленинизм назарияси пропагандаси — 32-55-70; коммунистик тарбия — 32-54-29; халқаро ҳаёт — 32-54-14; саноат, транспорт ва капитал қурилиши — 33-47-80, 32-53-14, 32-54-09; қишлоқ хўжалиги — 33-76-04, 32-53-15, 32-53-70; адабиёт ва санъат — 33-20-36, 32-54-35, 32-55-16; совет қурилиши — 32-57-20, 32-54-18; фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 33-44-51, 32-57-21, 32-54-24; ахборот ва спорт — 33-14-24, 32-55-17, 32-54-26, 32-54-27; хатлар ва оммавий ишлар — 33-21-43, 32-53-16, 32-53-20, 32-53-21, 32-54-13; иллюстрация — 32-57-22, стенографистка — 33-73-43; 32-54-05; жамоатчилик қабулхонаси — 32-54-16; эълонлар бўлими — 33-81-42; ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ: ҚҚАССР — 2-42-62; Тошкент — 32-53-20; Самарқанд — 6-48-35; Сирдарё — 2-05-27; Сурхондарё — 3-92-36; Хоразм — 5-51-24; Бухоро — 3-31-42; Қашқадарё — 61-35; Фарғона — 4-20-84; Андижон — 4-48-65; Жиззах — 2-31-66. Нашриёт диспетчери — 32-78-94; Нашриёт телефон станциясининг навбатчиси — 33-90-50.

Р. 03163. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64583. В. — 208. 2.